SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all princip.. Cities of the United States.
SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XVIV | 3236 SO. HALSTED STREET | Penktadienis, Vasaris-Feb. 5 d., 1932 m. | KAINA 5 CENTAI | No. 6

Japonai Nesutinka Taikytis Su Kinais

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Nepriklausomybės šventė
Stovėkim už savus
Vilniaus lenkų biurokratai
Ne visiems atviros durys.

Metinė Lietuvos nepriklausomybės šventė — Vasario 16 jau nebetoli. Daugelis kolonijų rengiasi ją pasitikti, nežiurint į depresiją ar sunkus laikus.

Chicagos lietuviai turės gražų parengimą Shoreland viešbutyje, su speciale programa, kalbomis ir šokiais. Įžanga bus labai žema ir visiems prieinama. Ši vieta parinkta todėl, kad į musų šventę yra užkviesta daug žymių kitatautčių.

Ateinančiuose SLA. rinkimuose mes sandariečiai turėsime laikytis vienodo sąrašo — žut ar but.

Esamose aplinkybėse mums nėra galima remti tų kandidatų, kuriuos išstatė politinės kontrabandos keliu, taip vadinamas "Vakarų Komitetas", pats save sutvėręs ir vienais bliofais palaikąs gyvybę.

Uždarymas Vilniaus lietuvių mokyklų plačiai praskambėjo Europos spaudoj. Lenkų laikraščiai, žinoma, džiaugiasi tuomi, kad "pagonys" lietuviai netenka progos šviestis. Ką nors persekioti yra nacionalis lenkų sportas; kuomet nėra svetimų, jie keršina saviems. Del peštynių anais laikais juk žuvo ir pati Lenkija.

Tačiau ne visi jų laikraščiai serga tokiu šovinistiškumu. Vienas jų pasmerkia valdžią už tokius žingsnius. Tai esą darbas: "biurokratų, visai ne suprantančių pokar. Europos tautybių klausimo, nesuprantančio visai tikro savo valstybingumo reikalo. Mokyklų uždarymas, kaipo represijos priemonė, niekuomet ir niekur neveda prie jokio pozityvaus rezultato, visuomet ir visur palikdavo po savęs dvigubo nenoro ir dvigubo apsivylimo nuosėdas. O tautos vėliau už tokius 'darbus' milžiniškai užmokėdavo".

Bet tokios mintys Lenkijoj, apgailėtinai, yra retinybė.

Vanagaičio byla su "Naujienomis" prasidėjo iš juokų ir baigsis juokais. Kaip girdėti, ji teismo rumų visiškai nematys. Tai geriausias finalas. Nėra išrokavimo eikvoti pinigus tam dalykui, kuri galima saugiai palaidoti ir niekam nebus iš to skriaudos.

"N." tilpo užuojautos rezoliucija iš Pittsburgho. Jiems atsakyti galima sekančiai: "vakarų fronte viskas ramu".

"Laisvės" b-vė kviečia metinį šėrininkų suvažiavimą ir persergi, kad saugotis oportunistų. Apsisaugoti nuo jų "Laisvė" išgalvojo savotišką priemonę — visai jų neįsileisti, nors jie ir turėtų šėrus. Štai naujas įstatymas: "Į suvažiavimą nebus įleisti oportunistai, kurie yra išmesti iš ALDLD. organizacijos, bet vietomis yra pasigrobę tos organizacijos šėrus.

Štai kaip tikrieji bolševikai supranta šėrininko teises.

Pradžioj šio mėnesio Genevoj prasidėjo milžiniška nusiginklavimo konferencija, kurioj dalvauja net tukstantis delegatų.

Lietuva ten irgi turi savo atstovus. Vienas jų P. Klimas pareiškė, jog Lietuva ginsiantį Versalės taikos sutartį ir tuomi parems Prancuzijos nusistatymą. Mat pajudinus tą sutartį, vokiečiai gali pareikalauti atgal Klaipėdos.

Tas tiesa, bet nereikia užmiršti, jog Versalės sutartis pripažįsta lenkams Vilnių ir kol ji gyvuos, mums sunku bus grąžinti savo sostinę.

P. Klimas yra Lietuvos atstovu Paryžiuje ir nenuostabu, kad jis užsikrėtė prancuzišką politiką ir nemato, kad pasaulis pergyvena tokį ekonominį krizį tik ačių Versalės taikos sutarčiai.

Dr. M.J. Vinikas Nebuvo Suspenduotas

KUOPOS REZOLIUCIJA NUNEIGIA PALEISTAS PASKALAS.

Kandidatui į SLA. sekretorius D. M. J. Vinikui, matyt, tenka susidurti su visokiom kliutim, kurios tyčia statomos.

Kuomet pilietybės klausimas laimingai išrištas, tai jo oponentai paleido paskalą buk jis buvęs suspenduotas ir dabar negali kandidatuoti.

Šitos paskalos "slaptais" keliais pasiekė ir Chicagą. Todėl įrodymui kiek jos yra pamatuotos, čia paduodame SLA. 372 kuopos priimtą rezoliuciją.

REZOLIUCIJĄ.

SLA. 372 kuopa, savo susirinkime, vasario 1 d., 1932 m., išklausius pranešimo apie tai buk šios kuopos narys, Dr. M. J. Vinikas yra buvęs šios kuopos suspenduotas, randa reikalingu pareikšti, kad Dr. M. J. Vinikas, yra gerame stovy, niekad nebuvo ir dabar nėra suspenduotas, ir nutarė pasiųsti šio pareiškimo nuorašą SLA. Prezidentui, p. St. Gegužiui, SLA. Sekretoriui, p-lei Jurgeliutei ir Dr. M. J. Vinikui.

Pasirašo

SLA. 372 kp. Valdyba:
Alberta B. Strimaitis,
e. p. pirmininkas,
Aldona Kraučunaitė,
Protokolų raštininkė.
Marė Seniekevičiutė,
Finansų raštininkė.

Šitas pareiškimas aiškiai parodo, kiek vertos yra paleistos paskalos. —S.

Skuodas, Kretingos aps. Gruodžio 23 d. siautė labai smarki audra, apylinkėj labai daug žalos ukininkams padariusi. Šarkės kaime ukin. P. Bubliausko sugrojo naują dar žinę, o Puodkalių kaime—Jazbučio daržinę. Kituose kaimuose nudraskyti namų stogai, išlaužyta medžiai sodžiuose ir miškuose.

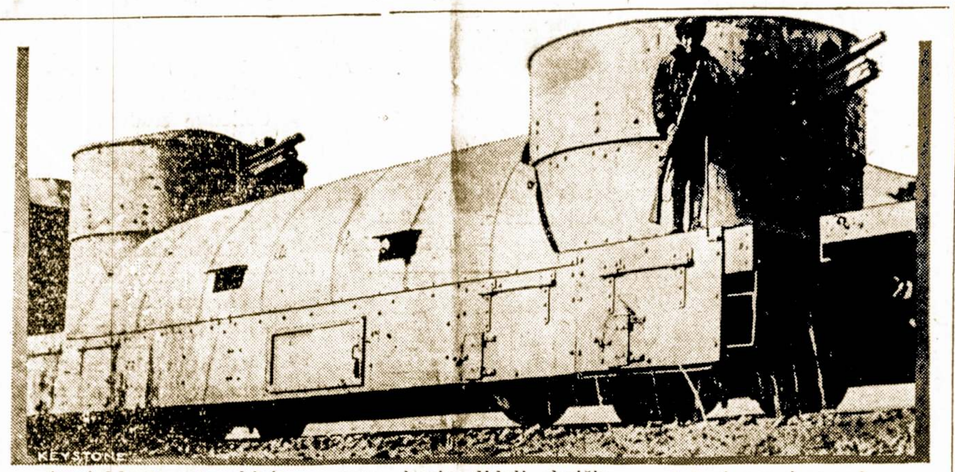

Apginkluotas traukinio vagonas, kurių didelį skaičių vartoja japonai savo kare su kinais Manžurijoje.

Inž. Graurogkas Naujas Kauno m. Burmistras

Kauno miesto taryba po ilgų pastangų išrinko burmistru inž. Ant. Graurogką. Buvo pasiulyti trys kandidatai—Graurogkas, Vileišis ir Digrys. Prieš pat balsavimą Digrys atsisakė, rinko burmistrą iš dviejų kandidatų.

Tarybos visi nariai susirinko anksčiau paskirto laiko. Frakcijų posėdžiai — ilgiausia posėdžiavo lietuvių frakcija. Net su pertraukomis. Mažumų frakcijos — žydai atskirai ir vokiečiai, lenkai, rusai vėl atskirai posėdžiavo. Laikas nuo laiko tos dvi frakcijos pasitardavo.

Kuluaruose šnibždėsys. Kas kelios minutės naujo kandidato pavardė minima. Pilna salė publikos,ten irgi debatuojamas kandidatų klausimas.

Girdimos pavardės pulk. Gužo, Digrio, Dargio, Vileišio, Mažylio, Indrišiuno ir dar kelių kitų.

Mažumų atstovai užima vietas, netrukus ir lietuvių frakcija įeina. Vice-burmistras atidaro posėdį. Praneša, kad dalyvauja visi tarybos nariai. Kviečia pirmininkauti seniausį narį atsarg. gen. Bulotą.

Tuoj siulomi kandidatai. Lietuvių frakcijos vardu p. Šilingas siulo inž. Graurogką, p. Fanstelis siulo p. Digrį ir mažumų atstovas siulo p. Vileišį.

Ginčyjamasi dėl balsavimo tvarkos. Nutariama kortelėmis. Kai kortelės buvo išdalintos, atstovai pradėjo rašyti pavardes. Pakyla p. Digrys ir atsiima savo kandidaturą į burmistrus. Salėj užėsys, žvalgymasis, bendras nustebimas, ypač nustebo mažumų frakcija. Visi į jį sužiuro, o paskui šnibždėjosi savo tarpe.

Kalbėta, kad p. Digrys atsisakė p. Vileišio naudai.

Baigiant skaityti balsus salėj tyla. Pirmininkaujantis skelbia rezultatus. Paduota už p. Grauragką 19 balsų, už p. Vileišį 16 ir dvi tuščios kortelės.

Naujo Kauno m. burmistro geneologija.

Graurogkai atvyko Lietuvon iš Vestfalijos dar XVII šimt. Jie valdė veik visą Šiaurės Lietuvą, bet švedų karų metu Graurogkų turtas buvo sunaikintas ir jie nubednėjo. Vėliau Graurogkai asimiliavos ir sulenkėjo. Lietuvių tautinio atgimimo banga palietė ir juos. Pati pavardė grau rok— pilkas švarkas — rodo jų seną kilmę.

RENGIASI PANAIKINTI KARO CENZURĄ LIETUVOJ

Karo cenzuros panaikinimo klausimas vyr. sferose jau visiškai pribrendęs ir galimas daiktas, netrukus bus išspręstas. Tačiau pirm karo cenzuros panaikinimo turės išeiti spaudos naujas įstatyms, kuris jau seniai parengtas ir dabar vyriausybės galutinai svarstomas.

Žiaurus Lenkų Elgėsys Su Vilniaus Lietuviais

KAUNAS. Utenos apskrities viršininko pranešimu, š. m. sausio 11 d. lenkų kareiviai su policija per Palušės m. (okupuotoj Lietuvoj) varė apie 20 asmenų — vietinių gyventojų — sukaustytų geležiniais pančiais. Kai kurie iš jų buvo pažinti, butent: Meidunas Julius ir 3 asmenys iš Motiejunų kaimo. Žemaitis iš Mockėnų kaimo, Brukštus Hubertas iš Šarkavos, Blažys Jonas iš Miškių vienk, Kinduris Julius iš Kaukiškio vienkiemio, Čebarkytė iš Antakalnės km., Brukštus iš Lepekalnio km., ir 4 asmenys iš Linkmenų km.

LALVIAI-RUSAI PASIRAŠĖ NEPUOLIMO SUTARTĮ

Ryga, Latvija. — Vasario 5 d. tapo pasirašyta nepuolimo sutartis tarpe Latvijos ir Sovietų Rusijos. Sov. panašią sutartį turi su Lietuva, Estija, Lenkija, ir dabar pasirašė su Latvija.

Kuomet rytuose neramu, tai Sovietai paskubino savo sutartis su Pabaltijos valstybėmis. Tas visgi daug reiškia šiandieninėj Sovietų politikoj ir gali atsiliepti į tolimų rytų interesus.

Illinois Senatas Nubalsavo 20 mil. Bedarbių Šelpimui.

Bedarbių šelpimo komisija pareiškė, kad tie 20 milijonų išgelbės Chicagą nuo visokių sumišimų ir šimtus tukstančių žmonių ištrauks iš bado nasrų.

Illinois valstijos senatas 38 balsais prieš 8 priėmė bilių, kuriuo valstija išleis bonų už 20 milijonų dolerių ir paskirs juos bedarbių šelpimui.

Jeigu tas bilius butų nepraėjęs, tai bedarbių šelpimo komisija butų nustojus šelpti šios valstijos bedarbius, nes visi fondai, kuriuos visuomenė suaukojo, jau išsisėmė.

Šiuo laiku ši komisija šelpia 125,000 šeimynų susidedančių iš 500,000 asmenų ir 12,000 benamių asmenų yra užlaikomi šios komisijos prirengtuose namuose.

Genevoje Prasidėjo Nusiginklavimo Konferencija.

Prancuzija pasiulė įsteigti tarptautinę policiją, kuri karui prasidėjus, jį tuojau sustabdytų.

Geneva. Vasario 2 d. čia prasidėjo visų tautų nusiginklavimo konferencija, kurioje dalyvauja ir Lietuva.

Prancuzijos atstovai nustebino visą pasaulį pasiulydami įsteigti tarptautinę policiją, kuri stengtusi sustabdyti susikivirčinusias tautas.

Antras Prancuzijos pasiulymas buvo sumažinti, tankų, aeroplanų ir didžiųjų kanuolių skaičių.

Sesijai prasidėjus, prie konferencijos privažiavo didelis trokas prikrautas 6,000,000 peticijų iš visų pasaulio kraštų. Ant peticijų baksų sėdėjo 15 moterų laikančių mėlynas ir baltas vėliavas ant kurių buvo įvairiose kalbose parašyta: "UŽ TAIKĄ".

Kokius vaisius ši konferencija žada, šiandie dar sunku pasakyti. Ypatingai negalima daug tikėtis, kol galybėje bus "teisybė".

Po Ilgos Kovos Japonai Okupavo Miestą Harbiną

Amerikos Kariuomenė Pasiekė Shanghajų.

Japonų aeroplanai išsprogdino kinų traukinį ir užmušė daug kareivių; Amerikos jureiviai atplaukė į Shanghajų.

Tokio. Japonija atmetė Amerikos, Anglijos, Prancuzijos ir Italijos pasiulymą taikytis su Kinija, ištraukiant savo kariuomenę iš Kinijos m. Shanghajaus.

Japonija pareiškė, kad ji nekariaujanti su Kinais, bet tik ginantis nuo jų ir apsaugojanti savo piliečius gyvenančius Kinijoj. Jeigu tas piliečių apsaugojimas dar toliau tęsis, tai Japonijai prisieis užimti visą Kiniją.

Dabartiniu laiku japonai pritraukę daugiau kariuomenės muša kinus dviem frontais: bombarduoja Shanghajų ir užėmė Harbiną.

Dėl Harbino užėmimo Sovietų Rusija pradėjo nerimauti, nes ji turi didelius interesus tame mieste. Pranešama, kad rusai sutraukė 70,000 kariuomenės ties Harbinu ir manoma, kad jie pradės japonus mušti.

Netoli Shanghajaus japonų aeroplanai išsprogdino kinų traukinį, kuriuo buvo siunčiama daugiau kariuomenės gynimui Shanghajaus. Daugelis kareivių tapo užmušta ir sužeista.

Trockis Esąs Komunizmo Išdavikas.

Trockio pareiškimas, kad komunistai turi išvien su socialdemokratais kovoti prieš nacionalistus ir fašistus, Maskvos išnaudojamas kaipo nauja jo apkaltinimo priemonė.

"Izvestija" rašo, kad Kautskis bombardavo Trockį laiškais, siulydamas jam iškovoti vizą į Vokietiją, jei jis palaikytų vokiečių socialdemokratus.

Kadangi Trockis pradžioj svyravęs, tai į visą reikalą tekę įsimaišyti Austrijos socialdemokratų vadui Adleriui. Tuo tikslu Adleris buvęs nuvažiavęs pas Trockį į Turkiją.

Maskvos bolševikai kaltina Trockį, kad jis vokiečių sacialdemokratams padedąs palaikyti Briuningo vyriausybę.

Staigi Atmaina Francijoj.

Garsus "taikos" propagatorius, M. Briand, kelėtą kartų buves Premieru ir užsienio reikalų Ministeriu Francijoj, staiga susirgo ir išvažiavo žuvauti prieš pat nusiginklavimo konferenciją įvykstančią Genevoje. Politikoje ir diplomatijoje tankiai tokių "ligų" atsiranda, tačiau tos ligos yra priežastingos. Tatai ir p. M. Briando liga atrodo labiau politiška negu fiziška.

Mirė kapuose pamokslą sakydamas

Panevėžys. Gruodžio 24 d. kapuose prie karsto sakydamas pamokslą, staiga mirė vienuolis kun. J. Tilvitis. Velionis buvo darbštus žmogus ir didelis labdaringųjų organizacijų rėmėjas. Panevėžiečiai, gilia sujaudinti šiuo įvykių, gailisi netekę gero dvasios ganytojo. Tą pačią dieną jo kunas išvežtas į Mariampolę.

Lenkijos-Rusijos Nepuolimo Sutartis.

Sausio mėn. Maskvoje pasirašyta nepuolimo sutartis tarp antagonistiškų valstybių valdžių — Lenkijos ir Sovietų Rusijos. Dabar lenkų spauda džiaugiasi pasirašyta sutarčia bet Lenkijos talkininkė Francija nesidžiaugia lenkų-rusų susitarimu. Litvinovas, užsienio reikalų komisaras vykdamas į Genevos nusiginklavimo konferencija, pareiškė, kad Sovietų Rusijos pasirašyta su Lenkija nepuolimo sutartis negarantuoja Lenkijai jos vakarų sienų (suprask, iš Vokietijos atimtų teritorijų) ri kaip negarantuoja Lenkijai Vilniaus krašto teritorijų. Jeigu Litvinovo šis pareiškimas atatinka sutarties nuostatams, tai lenkai nedaug ką leimėjo pasirašydami nepuolimo sutarti su Maskva.

Nacionalistams malonu ir į ora šaudyti

Berlynas. Nakti įsausio 3 d. vienas policijos valdininkas Berlyne išgirdo Friedrichsfeldo priemiesty viena po kitos kelias šautuvu salvas. Patyrinėjęs, jis konstatavo, kad šuviai išeina iš nacionalistų susirinkimų patalpos. Jis tuoj pranešė policijai ir didesnis policininkų burys apsupo tą patalpą ir padarė kratą. Buvo surasta 26 tušti patronai, daug šautuvų, tarp jų vienas kariškas, keli revolveriai ir amunicijos. Be to, ten pat buvo surasta du peiliai. Kas šaudė, policijai iki šiol nepavyko nustatyti. Policija suėmė toj patalpos rastus 8 nacionalistus. Laukiama tolesnių suėmimų.

East Louis m. M. Hicks, 42 m. amžiaus negras susipyko su savo draugu už 10 centų ir pasigriebęs šautuvą jį nušovė.

Dr. G. I. Bložis.

Naujas Am. Lietuvių Daktarų Draugijos Sekretorius.

yra vienas iš jaunesnės gentkartės — gimes ir augęs Lietuvoje.

Atvyko Amerikon 1913 m. ir kaip daugelis musų profesionalų, dirbo ir mokinosi. Įgijęs pakankamai prirengimą mųjų mokslo kreditų, įstojo į Valparaiso kolegiją, kur išbuvo tris metus ir vėliau įstojo į Chicago Colledge of Dental Surgery ir laimingai su mokslo laipsniu D. D. S. (Doctor of Dantal Surgery) 1926 metais atidarė ofisą ir greitu laiku išsidirbo gražią praktiką.

Dr. Bložis dar budamas studentu, jau pasižymėjo, užimdamas pirmaeilio studento vietą. Baigus dentisterijos mokslą, remiantis jojo mokyklos rekordas, jis buvo paskirtas prie tulos miesto mokyklos prižiurėti mokyklą lankančių vaikų sveikatą.

Dr. Bložis yra narys Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos ir eina sekretoriaus pareigas. Taipgi yra nariu Amer. Dental Ass'n ir uolus progresyvis lietuvis profesionalas. Dalyvauja lietuvių pramogose ir pavestą darbą atlieka pridera mai. Iš jo ateityje tikimasi susilaukti gero ir sąžiningo lietuvių tarpe veikėjo visuomenės labui, nevien tik atsidavusio širdingai savo profesijai.

"BIRUTĖ" SCENOJE

Pereitą sekmadienį vietinė dramos ir muzikos draugija Birutė, kuriai vadovauja gabus muzikas M. Yozavitas, pastatė M. Petrausko lengvą operą "Birutę".

Dalyviais buvo šie asmenys: Birutė, V. Stradomskaitė; Palangos Tėvunas, B. Vaitekunas; Broliai, J. Čepaitis ir A. Tverijonas; Keistutis, J. Uktveris; Senas Vaidyla, P. Stogis; Šundsteinas, A. Kaminskas; Karžygiai: A. Schnukas ir A. Maskoliunas; Lizdeikas-Krivų-Krivaitis, J. Kemėšis, Krivis, J. Ascilla; Vaidilutės: G. Zelniutė B. Tverijonaitė ir p-nia Milerienė.

Gerai savo užduotis atliko P-lė Stradomskaitė, Vaitekunas, Uktveris, Stogis, Kaminskas, Zelniutė, tverijonaitė, p. Milerienė; kiti kiek silpniau. Bet turint omenyje faktą, kad nekurie dalyviai gavo savo roles vos kelioms dienoms prieš perstatyma, prisieina atleisti ir už silpnesnį atlikimą rolių.

Visas Birutės choras savo užduotį atliko taip gerai, kad vargiai kas galėtų taip gerai atlikti, nors ir trumpai mokinosi. Tas parodo, kad šių dienų Birutei, išmokti operą niekko nereiškia.

Vienas yra apgailėtinas dalykas, tai buvo del tokio perstatymo permažai žiurėtojų ir klausytojų. Tai ištikrųjų yra didelė gėda Chicagos visuomenei. Mes taip elgdamiesi pakirsime musų jaunimo eenrgiją ir vėliaus turėsime maitintis vien džazais.

Kas tame yra kaltas, nesinori įtarti, ir kaip ką įžęsti. Bet tikiu, kad ateis laikas ir pamatysime savo klaidas, ir galėsime pasimokinti.

Taigi nors ir negali buti gero upo pas birutiečius dar ką nors geresnio mums pateikti, mes prašome — gal musų visuomenė susipras, įvertins jusų naudingą darbą ir parems.

Muzikų Matas.

ROSELANDAS

Sausio 24 dieną, draugystės L. D. K. Gedimino, Brolių ir Seserų ir Kliubų-Draugijų susivienijimas surengė vakarėlį. Vakaro programą išpildė Vanagaitis su savo artistų grupe. Viskas buvo gerai, publikos buvo daug ir visi buvo patenkinti. "Naujienos" sausio 30 d. laidoje visai neteisingai aprašė virš minėtą d-jų vakarą. Pirmiausia jos kanda Vanagaitį, kad buk jis pavėlavęs ir programas dėl jo prasidėjo vėliau. Juk ir "Naujienos" savo koncerte programą pradėjo vėliau negu buvo garsinta.

Toliau "N." rašo, kad dėl Vanagaičio, ir publikos mažiau buvę; kas, žinoma, netiesa, publikos buvo daug kaip šiais nedarbo laikais; daugiau nebuvo galima ir tikėtis. Draugijos nepadarė klaidos, kad pakvietė Vanagaitį išpildyti programą, nes kitaip butų buvę nuostolių, o dabar draugijoms liko pelno. Tas, žinoma, nepatiko "Naujienoms". Jos visu smarkumu atakuoja Vanagaitį ir net draugijom nori diktuoti kokius artistus kviesti išpildymui programų. Jeigu "N." netinka Vanagaitis, tai nereiškia, kad jisai visiems netinka. Dabar net ir karštieji "N." gizeliai piktinas iš tokios "Naujienų" diktaturos. Jeigu jos galėtų, tai jos išvarytų Vanagaitį ten, kur bolševikai išvarę Trockį. Kas perdaug, tai, žinoma, visi mato.

"Naujienos" tankiai prikaišioja "Sandarai" melus ir šmeižtus. Dėl šmeižto, melagysčių ir savęs pasigyrimo, tai "N." užima pirmą vietą. Nė vienas laikraštis taip nešmeižia Vanagaičio, kaip "N." Gal ir kitiem laikraščiam nepatiko kokie nors Vanagaičio parengimai, bet kiti laikraščiai nepasirodė su tokia kritika. Jos dar girias, kad Roselande esą jų tvirtovė. Kiek man žinoma, tai Roselande "Naujienų" tvirtovė visai silpna. Jos su savo kritika, pavydu, asmenų užgauliojimu, radio programu ir per daug dideliu pasigyrimu, užpildo net visą puslapį. Tokiu budu "Naujienos" nesustiprins savo tvirtovės, nes kiekvienas mato ir piktinas tokia jų politika.

"Demokratas."

Lietuvos Atst. B-vės Seimas.

Kuomet laikraščius skaitančioji visuomenė žino, kad anais metais buvo plačiai laikraščiuose išgarsinta, ir žinome, kad daugelis laikraščių skaitytojų yra šėrininkais minėtos bendrovės, tai laikau pareiga pranešti jums gerbiami šėrininkai, kad šiemet B-vės seimas įvyko sausio 26 d., Cornich Arms Hotel, 311 W. 23rd St., New York, N. Y.

Seime dalyvavo įžymių šėrininkų, kaip antai p. J. J. Bačiunas, iš Sodus, Mich., adv. F. J. Bagočius, iš Boston, Mass.; p. S. Kišonas, iš Philadelphia, Pa., visi yra stambus bendrovės dalininkai. Iš apielinkės dalyvavo: p. A. S. Trečiokas, Lietuvos vice-konsulas p. P. Daužvardis ir vietiniai: p. A. Mikalauskas, Dr. B. K. Vencius, p. J. Ambraziejus, p. J. J. Schegaus, p. J. N. Varnes, p. X. Strumskis ir kiti.

Buvo išklausyti direktorių ir valdybos raportai. Kilo visa eilė klausimų apie įdėlius Lietuvoje, ir čion Amerikoje. Buvo rimtai ir rupestingai nagrinėjama priežastys, kurių dėliai B-vė nemoka savo šėrininkams dividendų. Direktorių valdyba patiekė į kiekvieną paklausimą rimtus ir smulkmeniškus paaiškinimus.

Po ilgų išsemtinų pasiaiškinimų, kyla sumanymas, kad pasistengti sukviesti šėrininkų susirinkimą tokį, kad butų galima sudaryti įstatuose reikalaujamą kvorumą, idant butų galima legaliu budu pertaisyti bendrovės įstatus ir, esant kvorumui, padaryti radikales reformas bendrovėje. Direktoriatas pareiškė, kad 1925 m. sunaudojo visas galimybes tokio kvorumo sudarymui; į kiekvieną koloniją buvo išsiuntinėta tos kolonijos šėrininkų surašas, su pilnais adresais ir vieno bendradarbio buvo prašyta pereitį per visus tos kolonijos šėrininkus, ir gauti jų įgaliojimus — "Proxy's", bet tos visos pastangos negelbėjo. Buvo ir kiti keliai pasirinkti, kad galėjus sudaryti kvorumą —atsiklausta korporacijų advokatų, valstybės prokuroro ir valstijos departamento ir pasirodė vis tai nepergalimas įstatymas. O kad nugalėti įstatymus, tai tiek kainuotų, kad visas bendrovės turtas butų sunaikinamas ir šėrininkams vis vien nieko netektų; tatai ir laikoma ši organizacija stovėti ant vietos, be jokios šėrininkams naudos.

Šis seimas nutarė dar kartą pabandyti padėti pastangų išjudint šėrininkus, kaip Amerikoje, taip ir Lietuvoje ir del to, šalia direktorių, išrinkta tam tikslui komisija, kuri savistoviai suras budus, kaip susinešus su šėrininkais ir išgavus jų įgaliojimus balsuoti sekamam seime. Komisijon išrinkti p. J. J. Bačiunas, p. J. Ambraziejus ir Dr. B. K. Vencius. Jiems yra pavesta kuoptuoti tiek padėjėjų kitose kolonijose, kiek numatys yra reikalinga.

Išrinkti trys nauji direktoriai į tų vietas, kurių laikas tarnybos šiais metais baigėsi: A. Mikalauskas, A. B. Strimaitis ir adv. F. J. Bagočius.

Šioje organizacijoje, kol pelno nėra, tai ir už vietas niekas nesivaržo, ir jokios politikos niekas nevarinėja; taip bendrai visokių pakreipų žmonės sutinka ir solidariai reikalus svarsto.

—A. B. Strimaitis.

Lithuanian Inter-Collegiate Club.

The Lithuanian Inter-Collegiate Club held its regular monthly meeting Jan. 10, after the genereral business meeting was conducted, Mr. Sennulis, the dramatic director of the club chose part of his cast for a Three Act Comedy — Dr. by Force" by Moliere. The play will be held shortly after the Lenten Season. Also Professor B. Blazaitis gave a brief talk on the historical background of the Lithuanian language and literature which was very interesting and educational to all the members present.

The club will hold its First Anniversary Ball Friday evening Feb. 5, at the Dance Gardens of the Lithuanian Citizens hall, South Side, Pittsburgh. Miss M. B. Vitartis is general chairman of the ball assisted by Misses Emma Zallis, B. E. Zelensky, T. Vitartis, and Mr. J. O. Mitchell.

This club organized last February, 1931, composed of alumni and students attending the various colledges and Universities, around Pittsburgh. This organization was made possible by the hard afforts of Dr. Johanna Baltrušaitis with the cooperation of the Lithuanian Chamber of Commerce (Vaisbos Butas) of the Greater Pittsburgh District.

The purpose of this club is to bring together Lithuanian Colledge students and Alumni, who otherwise rarely meet. In addition this club aims to develop a new interest in the history and culture of Lithuanians, in which the students may have the opportunity to study the native country of their parents.

This club represents, in sending their son's and daughters to institutions of higher learning.

Many of the student members of the club are future Teachers, Doctors, Lawyers, Chemists, and Engineers.

The present officers of club are as follows:

Mr. W. Zamblauskas, President,

Mr. Edward Baltrusaitis, Vice-President,

Miss Milda Virbickas, Secretary,

Mr. Dom. Smiley, Treasurer.

—A. M. S.

It's time to BUY...

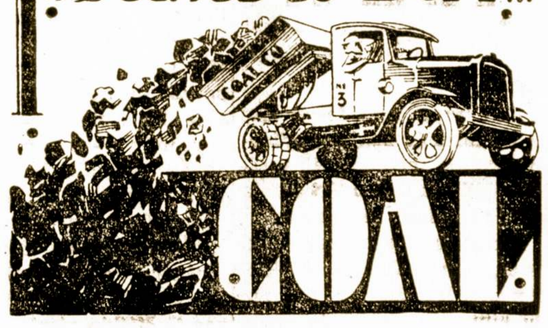

Anglių Kainos

Žemiausios šiam sezone:

Ill. Egg	už toną	$ 6.00
Lll. Lump	"	6.50
Ind. Lump	"	6.50
Black Band	"	8.00
Red Ash Erie	"	9.00
Blue Grass	"	9.00
Cannell Block	"	10.00
Pocahontas Lump	"	8.00
Pocahontas Egg	"	8.50
Pocahontas Nut	"	7.50
Poe Mine Run.	"	6.50
Washed Nut	"	6.50
Pocahontas Pea	"	6.75
Chestnut Hand Coal	'	15.75

Užsisakykite dabar — pas

Geo. P. Taylor, Jr. Coal Co.

2426 So. Halsted St.
Tel. Calumet 0020-3482
2458 So. Halsted St.
Tel. Calumet 5799
1000 W. 22nd Street
Tel. Canal 3480

Yra Garbė Skaityti ir Platinti Spausdintą Tiesos Žodį

'Sandaroje'

Jau Aštuoniolika Metų Kaip Nesvyruojančiai Sandara stovi Pirmose Eilėse Lietuvių išeivijos

DARBE

Užrašyk Saviškiui, Draugui ar Pažįstamui

'SANDARĄ'

KAIPO KALĖDINĘ DOVANĄ!

'SANDARA'

3236 So. Halsted St., Chicago, ILL.

Am. Lietuviu Gyvenimas

HARTFORD, CONN.

Žmogžudybė Lietuvių Tarpe

Sausio 30 d., ryte, W. Hartforde prie Atlas Sand dirbtuvės "Šandėje rastas kirviu sukapotas ant grindžių begulintis Juozas Kaponis (ar Kepinas, amerikonų spauda rašo "Kapinos") 27 metų amž. Taipgi jau buvo grindys įdegusios, nes mat žmogžudybę padarius, "Šandė" buvo uždegta. Tą pačią dieną, po pietų buvo sugautas Balys Mockaitis 37 metų amž. iš Burlington ir dirbantis Thomaston dirbtuvėje kaipo šaltkalvis. Mat beieškant Kaponio likučių rasta paskolos vekselis išduotas Kaponiui su parašais Mockaičio ir jo žmonos vertės $79. 00 ir policijai mintin užėjus iškvošti Mockaitį ir Mockaitis prisipažino tą baisų darbą padaręs. Angliškuose laikraščiuose rašoma, kad Kaponis lenkas ir kad jo laidojimu užsiims jo teta iš Chicopee Falls, Miss. (56 Market St., Mrs. Agnes Koziol). Greičiausia bue, kad Juozas Kaponis (ar Kepinas) bus gimęs iš maišytų tėvų: tėvas lietuvis, o motyna lenkė, nes Chicoppe Falls, Holyoke, Springielde ir visoje apylenkėje daug yra lietuvių susivedusių su lenkėmis, arba lenkai su lietuvaitėmis. Be to, pasakojama, kad Mockaičiai su J. Kaponiu buvę geriausi draugai, keleta metų atgal kruvoj gyvenę ir tt.

B. Mockaitis (amerikoniškai rašosi Bolis Maskaitis) norėdamas išsigelbėti nuo paskos los pasiekė gėdos ir mirties, nes beabėjo gal teisėjai priteis pakarti

Žinių rinkėjas

NEW BRITAIN, CONN.

"Adomas ir Ieva" ir kiti dalykai lietuviškoje scenoje

Sausio 31 d. Lietuvių Svetainėje Šv. Andriejaus par. choras po vadovyste J. Olšauko parengė gražų vakarą. Pirmiausia scenoje parodė M. Petrausko "Adomą ir Ievą". Adomo rolę labai artištiškai atliko pats p. Olšauskas; Ievos O. Sintautienė (nelabai geriausia buvo); grafo A. Valinčius; tarnai — M. Karlonaitė ir M. Kraučeliunaitė. A. Valinčius buvo labai geras ir grafo tipui tiko. Kokia 17-18 metų atgal girdėjau "Adomą ir Ievą" Lawrence, Mass. Tada išmokino pats Kompozitorius M. Petrauskas ir Adomą gerai suvaidindavo S. E. Vitaitis (dabartinis "T". redaktorius) ir bežiurint-beklausant J. Olšauską besidarbuojanti musų begęstančioj meno ir dainos srity, prisimeni kas buvo veikiama du desėtku metų atgal... Svajonėms ir įspudžiams nėra pabaigos... J. Olšauskas paseka M. Petrauską ir tikimės, kad mes galėsime pamatyti jau apmirštas kitas lengvesnės operetės: "Vaikas ar Mergaitė", "Consilium Facultatis", "Girių Karalius" ir panašiais. Ir p. Olšauskas galės tai padaryti.

Po "Adomo ir Ievos" p. Olšauskas dar parengė koncertinę dalį; hartfordietė O. Katkauskaitė padainavo keleta dainelių; parapijos choras padainavo gražiai, taipgi keletas vyrų ir mergaičių parodė sceniską vaizdelį atvaizduodami "Lietuvos Jaunimą"; tai gražus ir įspudingas iš Lietuvos jaunųjų gyvenimo besirupinančių tėvynės darbais ir gražiu padoriu jaunų gyvenimu.

Publikos buvo prigrusta salė, net buvo tokių, kurie negavę atsisėsti, grįžo atgal.

Parapijos chorą, ypač iš mergaičių tarpo, sudaro daugiausia "Varpo" choro dalyvės. Man besižiurint ir dar šiuos žodžius berašant vaizduojasi: ar tik p. Olšauskas nepaverž į Šv. Andriaus par. chorą visas New Britaino tautiškas jėgas? Gali buti kad taijis gali tą padaryti... Varpo", Sandaros darbus paims parapija. "Varpo" ir Sandaros kuopos parengimai visad buvo gausųs, o jau šį sezoną tų tautiškųjų organizacijų darbų nesimatyti (be ALTS. kuopos Naujų Metų tradicinio vakaro). Nieko nebut priešingo ir parapijos darbams, bet pastaroji yra internacionalė ir lietuvių darbams, kaip panašiai ir bolševikų, parėmimas Amerikos lietuvių ir už jurių — Lietuvos labdaringų ir kulturos įstaigų nerupi, o "Varpas" ir Sandaros kuopa kaip tik lietuviškais reikalais rupinosi, aukų į Kauną ir Vilnių eidavo apščiai. Bet gal p. Olšauskas mokės prieiti į parapijos darbus, taip kad jo choras prisidės prie lietuviškų darbų ir dalis jo triuso bei darbo ir sykiu plačios lietuvių visuomenės rėmimas bus naudingas ir lietuviams.

M. B.

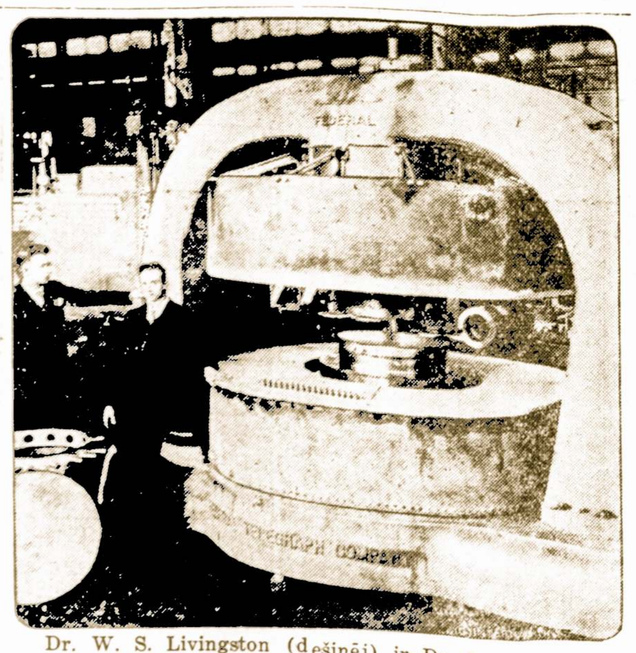

Dr. W. S. Livingston (dešinėj) ir Dr. Lawrence stovi šale vieno iš stipriausių pasaulio magnetų, kurio pagelba šiuodu jauni mokslininkai mėgins perskelti atomus. Jeigu tas eksperimentas pavyktų, tuomet iš geležies lentų galima bus pagaminti auksą.

PITTSBURGH, PA.

SLA. 3-čio apskričio suvažiavimas ir delegatų džiaugsmas.

"Naujienų", 16 num. š. m. 3-čio apskričio "delegatas" džaugės, kad laimėjo ir užval dė 3-čią apskritį "pažangieji". Taip, broli, tik nekraipyk faktų ir jei jus skaitot laimėjimu, tegul taip ir buna. Tik baugu, kad laimėjimas nepakenktų SLA. ir 3čiam apskričiui, nes faktai štai kokie: apskričio suvažiavime dalyvavo 13 kuopų su 39 delegatais, kurie galėj turėt sprendžiamą balsą, bet kad balsavo visokios komisijos ir svečiai, tai yra kitas faktas. O kad pažangieji buvo susiorganizavę, tai štai ką šis faktas reiškia. Suvažiavime dalyvavo J. K. Mažiukna, jo tėvas, moteris, sesuo ir švogeris Pabarštis. Antra šeimyna: "papė" Bakanas, jo moteris, dėdė Bakanas, jo moteris, brolis (arba Bakano švogeris), Mileris, jo žmona, žentas P. Dargis, jo žmona ir brolis J. Dargis. Tai šios šeimynos buvo "neorganizuotos, tik taip sau šeimynos susigrupavusios sandariečius šluot lauk. Kaip "Delegatas" gali įrodyt, kad sandariečiai buvo susiorganizavę. Juk visai neseniai, ir "delegatas" dar pamena, kada 3-čio apskričio piknike pas Amšiejų. J. K. Mažiukna apsikabinęs bučiavo Virbicką sakydamas, kad broli Virbickai, dirbkim išvieno. Na ir dirbom per kelis metus. Man užimant kasieriaus urėdą ižde buvo vos 8 doleriai su centais. Trečią apskritį išauginom moraliai ir materialiai. Į Chicagą siuntėm 3-čio apskričio kuopų delegatus apskričio pinigais ir dabar perduosiu naujam iždininkui $376.83 centus. tai vis pasekmės sutartino darbavimosi. Taip pat SLA. 3čias apskritys vadovavo visuose svarbesniuose parengimuose, kaip tai Lietuvos Nepriklausomybės apvaikščiojime ir kituose pareng. Ar tas buvo ir pirmiau, kol sandariečiai nedalyvavo apskrities valdybo je? Štai faktai, kurie patys už save kalba: kada buvo surengta vakarienė pagerbimui vietinių artistų, tai tikietus pardavė sekanti sandariečiai: P. Pivarunas 60, J. Virbickas 40, J. Rukas 10; kiti visi mažiau. Tai mat ką reiškia sandariečių pasidarbavimas. Ne kieno nors kito, kaip tik Bakano nerupestingumu p. T. G. nunešė apskričio 80. dol. ir 40. dol. Našlių ir Našlaičių Fondo. Kada aš vienam posėdyje p. Mažuknos namuose pastebėjau, kad pas T. G. negalima taip pinigus laikyti, tai Bakanas atkirto, nereikia bijotis, jei G. nesugrąžins, tai aš sugrąžinsiu. Ar sugrąžino? Kažin kaip S. Bakanas atsiteis ir su tuo žmogum, kuris laimėjo apskričio leidžiamą automobilių.

Dabar štai dar vienas faktas: vos spėjus P. Dargiui sugrįžti iš Berlyno, jau agitacija varoma, kad surengt maršrutą per kuopas (žiurėk "Keleivio num. 52), nes p. Dargis, budamas Berlyne, daug patyrė apie Lietuvą ir Smetoną. Ar manot, kad bus iš to SLA. nauda?... Ot kaip darbuojasi!

Taip, mes pralaimėjom, bet ką?... Darbą, kurį butų reikėję dirbti rengiant SLA. seimą. Bet svarbiausias musų laimėjimas tai tas, kad mes nubalsavom, pirm negu valdyba ir komisijos buvo renkama, kad SLA. seimas turi but surengtas Lietuvių svetainėje. Musų pažangieji buvo nusistatę tą paves Rengimo Komisijai. Mums jau buvo žinoma, kad svetimtaučių svetainės buvo jau ištirtos ir jeigu svetainės parinkimas butų buvęs paliktas komisijoms, tai butų padaryta visiems Pitsburgho lietuviams didžiausia gėda, kada komisija butų nuėjus pas žydelius. Dabar gi seimo rengimo komisija turbut nedrįs sulaužyti šį tarimą ir SLA. seimas bus lietuvių svetainėj, ar S. S. Lietuvių Piliečių ar LMD. Soho.

Juozas Virbickas.

Kinijos kareiviai Manžurijoje pasirengę atmušti Japonų puolimus.

Vasario 16-ta Diena

Kas svetimą jungą kartą nusikratė,
Tas sprandą palankęs daugiau nelaikys.
Nes laisvę nors ukuos pamatė,
Nors toli, bet matos šviesos spindulys.

Štai jau keturiolika metų sukanka kaip Vilniuje, 1918 m. Vasario 16 dieną buvo pasiryžta tarti pasauliui žodį, kurį ugdė tautos didžiausieji patrijotai savo širdyse nuo "Aušros" ir "Varpo" laikų.

Prie to nusistatymo ir pakstinimo tartį tą žodį, nemen kai prisidėjo musų amerikiečių lietuvių patriotų darbai. Netik nuo pat didžiojo pasaulinio karo, bet nuo pat atkeliavimo į šią šalį lietuviai patrijotai savo brolių tarpe ugdė lietuvybės dvasią, o karui užsiliepsnojus, jau čion lietuviai buvo priaugę prie to susipratimo, kad tik vienybėje gludi spėka; įvairių pažiurų lietuviai mokėjo sueiti vienan darban ir reikalauti Lietuvai nepriklausomybės, kaip tik kur galėjo prieiti, kėlė Lietuvos vardą, ir tuomi padrąsinti musų broliai Lietuvoje, nesibijojo išstatyti savo gyvastis pa vojun paskelbdami Lietuvos nepriklausomybę.

Gilios didelės idejos tik pamažu virsta plačiųjų masių savybe, mokslo istorija tą aiškiai įrodo. Mes tą numatydami, ir laukiame tos šventės, kad vaduodamiesi tuomi obalsiu galėtumem sutraukti jau pusėtinai iškrikusias jėgas, ir atnaujinti tą karoi laikų vieningumą, minint Lietuvos Nepriklausomybės 14 metų sukaktuves.

Musų didžiojo New York'o, Brooklyn'o ir apielinkės lietuvius sukviesti į bendrą darbą paėmė pirmenybę Operetės Draugija. Ji prikvietė savo paramon įvairias kitas draugijas, kuopas ir veikėjus, nežiurint kokios politinės grupės nebutų — demokratas, tautietis, sandarietis, katalikas; kas tik lietuviu skaitos privalo imti dalyvumą Lietuvos nepriklausomybės šventės apvaikščiojime.

Lietuva yra musų visų savastis, delto visi mes ją, kaipo savo nuosavybę, privalome ginti nuo visokių priešų kaipo vidujinių, taip ir išlaukinių. Laimėjimuose visi privalome džiaugtis, ir turime teisę pasakyti, kad tai musų Lietuva.

Operetės Draugija šiemet duos progos mums visiems kruvon susiėjus pasidžiaugti tais laimėjimais ir minėti pasiliuosavimą iš svetimos vergijos. Dideliausią programo dalį išpildys Operetės Draugija sulošdama operetę "Išeivis". Tai bus didžioji dalis programo, iš kurio kiekvienas galės išsinešti geriausių įspudžių.

Jau yra paimta didžiulė svetainė Labor Lyceum Hall, 946 Willoby Ave., Brooklyn, N. Y., Vasario 16-tai, Lietuvos Nepriklausomybės 14 metų sukaktuvių dienai.

—A. B. Strimaitis.

Lengvatikių nestinga

Taujėnai, Ukmergės aps. Prieš kiek laiko po kaimus vai kščiojo iš kaž kur atvykęs jaunas vyrukas su fotografiniu aparatu ir fotografavo norinčius. Paveikslus žadėjo paštu išsipirktinai atsiųsti, bet iš užsakytojų ėmė rankpinigius, dėl kurių dydžio nelabai varžėsi. Daug kas dar vis laukia žadėtų paveikslų paštų ateinant. Klausimas, kada jie gaus ir ką gaus.

Tikriausias kiekvieno Lietuvio amerikiečio draugas

"TRIMITAS"

"TRIMITAS" eina iš Nepriklausomosios Lietuvos gyvenimo centro ir kas numeris paduoda naujausių žinių ir įvykių aprašymų, gvildena įvairius svarbiausius gyvenimo reikalus.

"TRIMITE" yra šie skyriai: 1) įžanginiai ir kiti straipsniai apie einamojo gyvenimo dalykus, 2) pažymėtini pasaulio ir Lietuvos įvykiai, 3) krašto pažinimo, literaturos, sveikatos, ukio, finansų straipsniai, kelionių ir kovų del Lietuvos nepriklausomybės aprašymai ir kit., 4) apysakos, eilėraščiai ir šiaip grožinės literaturos dalykai, 5) šaulių reikalai ir gyvenimas, 6) Lietuvos karių ir savanorių-kurėjų gyvenimas, 7) Mažosios Lietuvos gyvenimas, 8) Okupuotosios Lietuvos gyvenimas, 9) kaip gyvena lietuviai svetur — Europoj, Amerikoj, Afrikoj, Azijoj ir Australijoj, 10) įvairios skaitytojų mintys ir nuomonės, 11) naujienos apie išradimus, mokslą ir kit., 12) žinios apie Lietuvos ukį ir finansus, 13) įvairios pasaulio ir Lietuvos žinios, 14) sportas, 15) knygos ir raštai ir jų įvertinimas, 16) didelis juoku ir linksmų karikaturų skyrius, 17) įvairus patarimai "TRIMITO" prenumeratoriams, 18) radio, 19) pranešimai, skelbimai ir kit.

"TRIMITAS" plačiausiai rašo apie musų Vilniaus ir skriaudžiamų brolių vilniečių reikalus ir gina jų teises. Nemaža straipsnių ir minčių deda apie karą ir sausumos, jurių oro ginklavimosi dalykus. "TRIMITAS" kas savaitė eina 20 puslapių ir kas kartas naujais spalvotais viršeliais su gražiu paveikslu. Turiny dedama Lietuvos ir pasaulio gyvenimo vaizdų — fotografijų.

"TRIMITO" kaina metams: ₽1 00, Lietuvoje Lit. 8.- Susipažinti 1 egz. siunčiama nemokamai.

Išsirašęs 1932 metams "TRIMITĄ", Broli Lietuvi, neapsivilsi. "TRIMITAS" Tave dėkingai lankys kas savaitė ir neš įvairias žinias iš Tavo tėvų žemės. "TRIMITAS" visų lietuvių laikraštis. Kas myli Lietuvą ir brangina kovas del Vilniaus, tas 1932 metams į savo namus "TRIMITĄ" pasikviečia. Skubėkite išsirašyti.

"TRIMITAS"

Kaunas, Laisvės alėja 20.

Jus esate kviečiami įstoti į CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANKO **Depozitorių šeimyną.** Central Manufacturing Banke tapo atidaryta 7,042 naujos taupymo sąskaitos 1931 metais. Per vieną sausio mėnesį, šiais metais tapo atidaryta net 518 naujų taupymo sąskaitų (accounts).

The Central Manufacturing District Bankas sklandžiai bendradarbiauja per veik dvidešimts metų su visa šia apielinkė. Jums patiks daryti jusų bankinį biznį su šiuom stipriu banku, kurio štabas susideda iš plačiai žinomų ir gerai patyrusių žmonių. Dvylika viršininkų ir aštuoniasdešimts vienas darbininkas patarnaus jums mandagiai kiekviename reikale.

Banko valandos yra:

Nuo 9:00 ryto iki 3:00 po pietų
Subatoje:
Nuo 9:00 ryto iki 8:00 val. vakare.

CENTRAL Manufacturing District BANK
A TRUST COMPANY
1110 West 35th Street
A State Bank • • • • A Clearing House Bank

Numažintos į Abi Puses Kainos
Į KAUNĄ IR ATGAL
PER HAMBURGĄ
$179.00 Trečia Klase
U. S. Karo Mokesčiai Atskirai.
Viršminėta kaina dabar galėje ant visų musų laivų.
Del informacijų kreipkitės į lokalius mus agentus
HAMBURG-AMERICAN LINE
177 No. Michigan Ave., Chicago, Ill.

NAUJAS SCENOS
VEIKALAS

J. J. Zolp'o keturių veiksmų komedija— "GUDRI MOČIUTĖ", arba Močiutės Suokalbis jau išėjo iš spaudos ir lošėjai knygutes gali gauti pas autorių, J. J. Zolp, 4559 South Paulina St., Chicago, Ill. arba Sandaroj.

Scenos darbuotojams p. J. J. Zolp yra gerai žinomas, nes jis turi parašęs net keliatą sceniškų veikalų, kurie jau per paskutinius dešimts metų yra lošiami. "Gudri Močiutė", yra p. Zolpo vienas iš vėliausių veikalų ir gana vykusiai parašytas; dalyvauja 10 ypatų, kaina 35 centai knygutė.

SANDARA
3236 So. Halsted St., Chicago

Muzikos Žurnalas
MARGUTIS

KETVIRTI METAI eina muzikos, dainų ir juokų mėnesinis žurnalas su gaidoms del mažų pianistų, del dainininkų, del chorų, del dainų mylėtojų ir del visų lietuvių, kurie myli lietuvių liaudies dainas.

UŽ $1.00 gausite 8 Nr. Metams kainuoja $1.50. Dovanų duodama "Margučio Kalendorius", pilnas juokų, burtų ir kitokių durnalogijų.

Pinigus siųskite paprastam laiške sekančiu adresu:

Margutis, 2437 W. 69th St., Chicago, Ill.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of America

Editorial Office:
3236 South Halsted Street
Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
$2.00 per year in the United States
$3.00 per year in Canada and all foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Užsisakymo kaina
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius demokratybės principus.

Visiems suprojimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo poltinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kartą — jaunuomenę, išauklėti sveiką, apšviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais — Mes be Vilniaus nenurimsim.

AR VERTA MUMS KREIPTIS Į TAUTŲ SĄJUNGĄ?

Atėjus žiniai, kad Vilniaus krašte lenkų valdžia uždarė dešimtį lietuvių mokyklų ir rengiasi dar daugiau uždaryti, musų tarpe kilo sumanymas atsikreipti į Tautų Sąjungą. Rodos, panašų žingsnį jau padarė Lietuvos valdžia.

Kiekvieną sykį, kuomet tik mus užpuola lenkai, mes ieškome užtarimo Tautų Sąjungoj. Nuo Želigowskio laikų iki šiai dienai esam prirašę tiek visokių rezoliucijų ir protestų, jog sudėję į kruvą gautume ištisą kalną popieros. Ar daug tuomi laimėta? Faktiškai nieko.

Žinoma, ir kovodamas nevisada laimėsi. Buvom atsidurę sunkiose aplinkybėse, be draugų ir užtarėjų. Lenkija keliariopai stipresnė už mus ir ne bile kas gali ją prispirti žmoniškiau elgtis. Tautų Sąjunga, kaipo gudri lapė prieš neišgąsdinamą vilką, sukinėjos ir tenkinosi vien žodžiais. Lietuva nesurado ten teisybės ir galimas daiktas, kad nesuras. Todėl ir tolimesnis maldavimas ir užtarimo prašymas beveik nustoja savo reikšmės.

Ieškokim kokių nors kitų kelių apginti savo teises; kelių, kurie nevedžiotų mus po miškus, bet vestų į tikslą. Perdaug jau mes išeikvojom laiko ir nieko neatsiekėm. Pati Tautų Sąjunga kiek tas paliečia musų sątykius su Lenkija, bus pasyvė ir tylės, tol, kol pasaulio opinija neprivers ją nusikratyti dabartinio snaudulio.

Jeigu Vilniuje uždaromos musų švietimo įstaigos, o veikėjai sodinami kalėjimuosna, pirmų pirmiausiai paskleiskim šiuos faktus Europos ir Amerikos liberalinėj spaudoj. Tegul ji supažindina savo šalies žmones, kas dedas okupuotam krašte. Yra nemažai asmenų, kurie įkainuoja laisvę ir teisingumą. Jie paprastai, buna įtakingi ir per juos galime paveikti į viešą opiniją ir į pačius lenkus. Ukrainiečiai užmezgė ryšius su Anglijos pažangia spauda ir parlamento atstovais. Dienraščių skiltyse pasirodė aštri kritika prieš Pilsudskio priespaudos politiką. Ir Varšuva pasidarė daug nuolaidesnė.

Bet lietuviai, kol kas dar neturi tokių stiprių užtarėjų; užtai mums ir sunku yra apginti Vilniaus krašte net paprasčiausią savo mokylėlę, kur vaikučiai mokinasi ištarti rašytą žodį.

Lietuviai, mes toliau negalime eiti ta vaga, kuria mes iki šiol ėjome. Jeigu mes norime, kad pasaulis su mumis skaitytusi ir atjaustų musų skriaudas, mes turime vieningai ir sutartinai veikti.

Musų protesto rezoliucijos turėtų savo reikšmę, jeigu už jų stovėtų keliatas tukstančių gerai organizuotų lietuvių, kurie kas sekundą butų pasirengę tą rezoliuciją įgyvendinti, nesigailint nei darbo nei išlaidų. Jeigu baltgudžiai ir ukrainiečiai, kurie yra silpnesni už mus mentaliniu ir materialiniu atžvilgiu, gali atkreipti į save pasaulio dėmesį, tai mes juo labiau galėtume prispirti pasaulio diplomatus išklausyti ir patenkinti musų reikalavimus.

Iš Amerikoje gyvenančio milijono lietuvių yra daugelis inteligentų, kurie turi gana didelę įtaką su šios šalies valdžia. Jeigu tie inteligentai susijungtų į draugiją ir pasistatytų savo tikslu Vilniaus vadavimą, tai su pagalba musų liaudies jie taip paveiktų pasaulio opiniją prieš lenkų žiaurumą, kad jie netik kad nepersekiotų musų tautiečius Vilniaus krašte, bet apleidę musų sostinę dumtų į savo Varšuvą.

Taigi, jeigu mes norime to atsiekti, tai organizuokimės į Vilniaus vadavimo komitetus ir siekime to tikslo — Vilniaus atgavimo. Kuomet kiekvienoj Amerikos lietuvių kolonijoj bus suorganizuotas toks komitetas, tuomet mes pasijusime turį tokią jėgą, prieš kurią nepajėgs atsilaikyti musų amžini priešai lenkai ir musų sostinė Vilnius vėl susijungs su musų motute — Lietuva.

MAINIERIŲ VARGAI KENTUCKY VALSTIJOJ

Turbut nei viena pasaulio dalis nėra taip skaudžiai depresijos paliesta, kaip Virginijos ir Kentucky valstijos mainieriai.

Pradėjus vartoti vis daugiau ir daugiau aliejaus, elektrikos ir vandens kritimo jėgos, sumažėjo anglies reikalavimas. Tas reikalavimas dar labiau sumažėjo užėjus depresijai, nes daugelis žmonių neturi užką nusipirkti anglių ir kęsdami šaltį laukia geresnių laikų. Pasėka anglių reikalavimas sumažėjimo, buvo išmesta iš darbo tukstančiai darbininkų.

Šiuo laiku tose dviejose valstijose yra suviršum šimtas tukstančių nedirbančių angliakasių, kurie vaikščioja alkani, nudriskę ir apgailėdami savo vargingą gyvenimą. Blogiausia yra tas, kad tiems jų vargams galo nesimato. Jeigu Amerikos valdžia taip snaus, kaip iki šiol, tai ta bedarbė tęsis dar kelatą metų nusinešdama su savim tukstančius nekaltų aukų į kapus.

Jeigu Amerikos žmonės reikalui atsitikus net savo gyvybę aukoja beginant tą šalį nuo išlaukinių priešų, tai valdžios pareiga yra griebtis tinkamų priemonių apsaugojimui savo piliečių nuo bado ir šalčio.

Apžvalga

LIETUVOS VALDŽIA TARIAS SU POPIEŽIUM.

Pasipešė, pasibarė ir vėl bando susitaikinti. Tokia yra istorija p. Smetonos santykių su Vatikanu. Kaikurie ištikro manė, kad tarp Lietuvos ir popiežiaus bus galutinai nutraukti bile kokie ryšiai ir kad valdžia neteiks pirmenybės nė vienam tikėjimui.

Bet štai "Lietuvos Žinios" patiekė tokią informaciją:

"Vatikano atstovas Arata neoficiales derybas veda su Lietuvos vyriausybe del bažnyčios ir valstybės santykių.

Nors derybos ir nesklandžiai einančios, tačiau laukiama teigiamų rezultatų, nes ir vyriausybė esanti pasiryžusi daryti nuolaidų. Katalikų Veikimo Centrui veikimui reguliuoti ir konkordatui vykdyti busiąs parašytas statutas fašistų ir Vatikano sutarties pavyzdžiu. Tą statutą Vatikanas ir Lietuvos vyriausybė tvirtinsią. Tur but ta pačia proga ir kun. M. Krupavičius "Ryte" rašė įžanginį apie Italijos katalikų akcijos statutą."

Matyt, p. Smetona neišdrįso pasiliuosuoti nuo Vatikano dvasiškos globos ir dabar rengiasi daryti net žymių nusileidimų. Obuolys nuo obelies netoli nurieda.

PASAKOJIMAI APIE "BENDRĄ FRONTĄ"

Žmonės, kurie patys yra pilni įvairių prietarų, nužiuri ir kituose butų-nebutų dalykų. Jeigu juoda katė perbėga skersai kelią, matyt, atsitiks kas nors baisaus. Jeigu vienas S. L. A. kandidatų sėdi namie, tur but jis planuoja nugalabint savo oponentus; jeigu jis kur apsilanko, tai ne dėl ko kito, kaip sudarymui pražutingų kombinacijų.

P-no St. Gegužio atsilankymas Chicagon sukėlė daugelį vaikiškų spėliojimų, kurie rado malonią prieglaudą kaikuriuose dienraščiuose. Kadangi šis p. Gegužio vizitas turėjo grynai privatinio pobudžio, at lankyti šią koloniją ir pasimatyti su draugais, tai su kokiomis ten derybomis šis vizitas visai nebuvo surištas.

Tačiau bolševikų "Vilnis" pakartojusi pasaką apie slaptas derybas su p. Bačiunu ir pastarojo pervedimą savo "vaisko" p. Gegužiui, nuo savęs prideda:

"Vadinasi, vienybiniai ir sandariečiai fašistai sudarė bendrą frontą prieš socialfašistus. Po ilgo akių drąskymosi ir spiaudymosi, priėjo prie fašistinio suvedimo, kad tik susijungę tikisi pasilikti prie Susivienijimo ėdžių."

Bolševikišku miklumu, žodis "fašistas" padėtas pirmoj ir paskutinėj vietoj. Fašistai turėtų atlyginti "Vilniai" už tokį gerą pagarsinimą.

Kas del sudarymo bendro fronto prieš socialfašistus galima pasakyti tiems paskalų leidėjams, jog panašios kalbos neturi jokio pamato. SLA. nominacijose mes buvom tos nuomonės, kad duoti nariams progos liuosai pasirinkti kandidatus, neužmetant jiems iškalno iškepto "sleito". Taigi ir savo viduje sandariečiai neturėjo "bendro fronto", o ką čia bekalbėti apie išorinį frontą, nukreiptą grynai prieš socialistus.

Bendrų frontų organizavimas yra menka kovos priemonė. Tuomi tik išgarsini savo oponentus; duodi jiems progos pasirodyt prieš visuomenę, ne paprastais milžinais.

Susivienijimas šiandie reikalinga ne tiek partinių kivirčių, kiek subendrinimo visų pajėgų kovai su depresija ir ištautėjimu. Jeigu mes laiks nuo laiko išeinam prieš socialistus, tai vien del to, kad jų vartojamos priemonės įstatyti savo žmones į SLA. Pildomą Tarybą ne visad esti padorios. Perdaug juose yra intrigų ir suktaus politikavimo.

VOKIETIJA PAKELS SVIESTUI MUITĄ

Lietuva galės įvežti 100.000 centnerių žemų muitų.

Vokietijos vyriausybė yra numačiusi da pakelti sviestui muitus nuo 25 iki75 litų centneriui. Toms valstybėms, su kuriomis Vokietija turi sudariusi prekybos sutartis, leis po 5.000 tonų (100.000) centnerių sviesto įvežti žemu muitu. Mat tokį kiekį išsiderėjo Suomija pasirašydama prekybos sutartį su Vokietija. Tie palengvinimai, vadinasi, sutartis pagal didžiausius palankumo principus, taikoma ir kitoms su Vokietija pasirašiusioms sutartis valstybėms.

Pastabos

Kas Gauna Pagelbą

Visą laiką musų krašto žmonės reikalavo pagelbos nuo valdžios išsigelbėjimui nuo bado, bet valdžia pagelbą teikė bedaujantiems tik komisijų paskirtinu išsyrimui kiek badaujančių yra. Hooverio administracija pasižymėjo komisijų skirimais, biurokratizmo organizavimu, pinigų švaistymu biurams ir komisijų užlaikymui, bet badaujantiems pagelbos nebuvo ir nebus. Bet kada bankai pradėjo užsidarinėti, kuomet bankrutas bankieriams į akis pažiurėjo, tai p. Hoover greitai roda rado, 2 bilijonus dolarių paskirė bankierių pagelbai

Mažina Algas

Dabartinės depresijos-krizio metais, musų krašte darbininkų uždarbiai-algos sumažinta apie 50%; tulose industrijos šakose sumažinta ligi 57%. Bet produktų kainos sumažinta tik apie 15% nuošimčių. Kuomet šaly yra apie 7 milijonai be darbo žmonių, žymi dalis jų badą ir skurdą kenčia. Tokis skaičius krašto žmonių, nenormališkais laikais yra svarbiu faktorium musų vidaus krašto rinkai -pramonės gerbuviui. Dabar yra priešingai, bedarbiai nieko nepirkdami, stumia musų krašto pramonę į bankrutą. Gi algų sumažinimas dirbantiems pilną laiką ir tiems kurie dirba tik po dvi ir tris dienas, taipgi šalydepresija didina. Tačiau musų krašto administracijai tokia padėtis ne galvoje.

Socialistų stiprybė

Prieš SLA. nominacijas, taut ininkų-sandariečių organai optimistiškai sakė, kad socialistai silpni, kad jie nominacijose nebus žymus, negaus paramos savo kandidatams. Bet tie visi optimistiški pranašavimai neišsipildė, priešingai, socialistų kandidatai gavo didžiumą balsų; reiškia, socialistai persvėrė tautininkus-sandariečius. Kyla klausimas, kaip galėjo socialistai persverti tautininkus? Lengva atsakyti į toki klausimą: tautininkai-sandariečiai buvo sveriami ant dvejų atskirų svarstyklių, tai viena. Antra, dalis sandariečių sunkumo tapo padėta ant socialistų svarstyklių, tokiu budu, socialistai pasirodė sunkesniais už sandariečius ir dabar "Naujienos" tuom faktu gali "gerėtis".

— Nepolitikas

Pasikalbėjimas su p. S. Gegužiu.

Kodėl jis kandidatuoja į SLA. Prezidentus.

Šiomis dienomis Chicagoj lankėsi SLA. prezidentas p. St. Gegužis. Jis buvo atvykęs čia iš Indianapolis, kur anglia kasiai turėjo savo konvenciją.

Progai pasitaikius, "Sandaros" reporteris įteikė p. Gegužiui keliatą užklausimų.

— Kaip Tamstai atrodo musų Chicaga?

— Geriau, negu tikėjausi. Nors visi esam paliesti depresijos, tačiau lietuvių veikimas Chicagoj tęsiamas pirmesniu įtempimu.

— Pirmą sykį man teko atsilankyti Chicagon 1910 metais, kuomet SLA. šventė savo 25 metų jubiliejų. Tą syk šis seimas buvo didžiausias. Viena tik 36 kp. turėjo 18 delegatų. Su Chicaga surišta keliatas svarbesnių įvykių mano gyvenime. 1919 metais pirmininkavau Amerikos lietuvių seime, o 1930 metais teko dalyvauti nulemenčiam susirėmime su bolševikais.

Mano antras klausimas p. Gegužiui buvo toks:

— Kokios priežastys vertė Tamstą palaikyti savo kandidaturą šiuose rinkimuose?

— Buvo nemažai draugų, kurie spyrė. Iš kitos pusės aš jaučiau, kad mano ilgų metų patyrimas reikalingas, ypač užėjus bedarbei. Neišbandyti žmonės paėmę vairą, galėtų lengvai sugriauti tą, kas reikėjo statyti desėtkus metų. Taipgi aš norėčiau pilnai ir nuodugniai ištirti pagarsėjusią Devenio paskolą ir su pagalba atatinkamų įstaigų išvilkti aikštėn kaltininkus. Mano kritikai ir pretendantai į SLA. prezidentus tyčia painiojo visą dalyką ir tendencingai klaidino visuomenę.

Gavęs didžiumos narių pasitikėjimą, ateinančiam seime aš dėsiu pastangų, kad butų sutvertas atskiras fondas pagelbėti bedarbiams užsimokėti duokles. Taipgi aš stengsiuos, kad musų organizacijoj įsivyruotų vienybė, taip reikalinga atsiekimui tų aukštų tikslų, kuriuos yra pasistatęs susivienijimas.

SLA. 6-to apskričio metinėj konferencijoj p. Gegužis pasakė ilgesnę kalbą, kuri buvo visų prielankiai priimta.

—Rep.

Neva Pasiaiškinimas.

Tulas J. Pėža ("Sandaros" 4 num., straips. "Ar Apsimoka Su Jais Bendradarbiauti") sumislino pasirodyti svietui, keldamas iš kapų praeitį ir už kabinėdamas nieko jam nepadariusius žmones. Čia pat reikia pasakyti, jog labai gaila, kad dabartiniai "Sand." "bosai" leidžia tokiems ambicionieriams užgaulioti asmenis, kurie nėra niekuo jai kalti.

Tas Pėža prikiša man, buk aš bandęs išmesti iš Sandaros p. Sekį ir jį patį. Kiek atsimenu, Centro Valdyba buvo suspendavus p. Sekį už teikimą "Keleiviui" žinių iš Sandaros centro (Tas nėra tiesa — Sand.). O apie p. Pėžą jau nieko nebeatsimenu ir netikiu, kad bučiau turėjęs nors kokį reikalą su tuom žmogumi. Centro valdyba rupinosi narių tvarkymu. "Sandaros" redaktorius į tai nesikišo, kada aš pildžiau tą pareigą.

Toliau to straipsnio autorius net šitaip nušnekėjo: "...p. Tulys, tuoj po perversmo prisiplakė prie "Vienybės". kad purvinti sandariečius. Paskui vėl blaškosi prie Sandaros. O jau pereitą pavasarį mačiau socialistų "Naujienose" rašo socialistiškas noveles, apie pirmąją gegužės, socialistų įsteigtąją šventę, ir net į lietuvių socialistiškus laikraščius rašo."

"Vienybėje" aš nepurvinau sandariečių. Aiškinau tik perversmo klausimą. Ir nereikėjo man prie jos "prisiplakti". Tam laikraščiui aš bendradarbiavau nuo seniai ir net budamas "Sandaros" redaktorium. Kodėl tai negalėjau aš į jį rašyti perversmo klausimu? Ir "vėl nesiblaškiau prie 'Sandaros'", nes aš prie jos, arba joje, buvau.

Dėl rašymo į "Naujienas", žinoma, nereikia ir aiškinti suprantantiems, arba norintiems suprasti dalyką. Tai mano pasirinkimo skonis. Prie to tas dienraštis reklamuojasi visuomenės, ne socialistų, laikraščiu. Ir beveik visi jo skaitytojai yra ne socialistai. Aš bendradarbiavau tam laikraščiui dar nebuvęs "Sandaros" redaktoriu.

O parašyti novelę apie Pirmąją Gegužės taip pat nėra prastai. Nesvarbu, kas tą šventę pradėjo — svarbu jos prasmė. Ji yra visų darbininkų šventė. Ir atėjus, ji pasiekia darbininko širdį. Aš esu parašęs vieną novelę apie Pirmąją Gegužės ir "Sandarai" dar tuo laiku, kai ją redagavo p. Šliakys.

Turiu bendrai pasakyti, jog jau kelinti metai, kaip laikaus pasitraukęs iš musų lietuvių "politikos. Straipsnių vienokių, ar kitokių nerašau. O mano novelės nėra tendencinio pobudžio. Nesvarbu kokių pažiurų laikraštyje jos telpa. Kai kada galėčiau ir "Sandarai" kokią novelę parašyti. Bet "Sand.", nežinau kokiais sumetimais, netalpina mano novelių. Pav., novelė "Vienuolė Marija" pirmiausia buvo priduota "Sandarai". Ilgai laukiau ją pasirodant, bet dar ne pasirodė. Paskiau atspausdinau ją "Lietuvos Žiniose" ir dar paskiau — "Naujienose".

Tai tiek. Beje, šituo pasiaiškinimu nekalbu į p. Pėžą, bet į visus sandariečius, kurie pri valėtų pamatyti, jog to žmogaus minėtas straipsnis ištikro nieko skaitytojui nesuteikia, apart palojojimo kelių asmenų, kurie vis gi yra Sandarai artimi ir gal butų dar artimesni, jeigu Sandaros "bosai" mokėtų išsilaikyti savo vietoje.

A. A. Tulys.

RED. PRIERAŠAS. P-nas A. A. Tulys, musų nuomone, neturėjo pamato užsigauti, kadangi čia minimas p. J. Pėžos straipsnis nėra redakcinis. Todėl ir visi "komplimentai", kurie mums tenka, vargiai ar užpelnyti.

Hitleris Įteikė Bruening-gui Memorandumą.

Briuningas į šį memorandumą žada plačiai viešai atsakyti

Nacionalsocialistu vadas Hitleris atsiuntė kancleriui Briuningui memorandumą, kuriameišdėsto motyvus, dėl kurių nacionalsocialistu partija neremia kanclerio pasiulymo parlamentariniu keliu pratęsti prezidento Hindenburga kadencija. Savo memorandume Hitleris, tarp kitko, nurodo, kad kiekvienas įvykis, kuris galėtų privesti prie dabrainės sistemos Vokietijoj pakeitimo, reikštų Vokietijai laimėjimą ir užsienių politikoj. Kai kurių sutarčių vykdymas, pasak Hitlerio, butų tik tada įmanomas, jei sustiprėtų draugingumas tarp kai kurių valstybių ir Vokietijos, bet ne užsispyrus laikantis sutarčių, kurių teisėtumas aiškinamas Vokietiios pasirašymu po jomis, tačiau jų įvykdymas praktikoj pasirodė negalimas. Todėl šių sutarčių tikslumas esąs reliatyvus. Toliau Hitleris pareiškė, kad Vokietijos rehabilizavimuisi užsienių politikoj esąs glaudžiai susiėjęs su vokiečių tautos rehabilitavimusi viduj. Tą vokiečių tautos rehabilitavimąsi Hitleris supranta kaipo nugalėjimą dabartinės sistemos, kuri esanti nedalomai susėjusi su vokiečių tautos viduju, o tuo pačiu ir laukuju nusmukimu. Pagaliau memorandume nurodoma, kad nacionalsocialistų abejojimai liečia ne prezidento Hindenburgo asmenį.

Draugingas Sugyvenimas ir Bendri Darbai

Galima pasiginčyti, galima ir taikoj gyventi.

Ši antraštė atrodo naivi, bet jei ji tokia yra, tai ačiu p. Jarui, kuris parašė straipsnį "Vienybėje" sausio 30 d. "Tautininkų-sandariečių bendras frontas galimas", vadinasi, sandariečiai, tai netautininkai, nors jis beabejo skaito "Sandarą" ir prieš vedamuosius kas savaite mato ALTS. motto. P. Jaras turbut dar nematęs p. J. Pėžos str. "Sandaroje", Nr. 4 iš sausio 22 d. "Laisvas žodis apie šių dienų politiką", patiekė savo ilgus išvedžiojimus apie abėjų sriovių "darbus". Tautininkai, kurių kopija yra paimta iš Lietuvos, taip pat yra sriovė, partija, draugija, nors ji (Tautininkų partija) skaitosi bespalve, bepartiviška, bet tai tik dėlei žmonių akių, taip sakant daromas eksperimentas, panašiai kaip ir bolševikų. Jau išmintingesni Lietuvos tautininkai ir tai sakosi, kad jie yra partiviški, net paskutinis Lietuvos tautininkų aplinkraštis savo nariams tai rodo (bendra darbiavime su valstybe). Bet Bet p. Jaras "nesikiša" į Lietuvos "Vidujinius reikalus", taigi ir aš apie tai nekalbėsiu. Kalbėsime apie Amerikos "vidujinius reikalus". P. Jaras rašo: "Jeigu sandariečiai nebut taip naiviai pasidavę partiviškumui (sandariečiai turė tu buti dar stipriau partiviški ir disciplinuoti. V.) ir nebutų bandę kištis į Lietuvos vidujinius reikalus... tai veiklesnieji tautininkai iki šiai dienai butų pasilikę Sandaros kuopose ir puopos butų visos gyvesnės ir neleidusios socialistams pasėti savo nsnis į lietuvių tautinę dirvą". Čia tai jau p. Jaras savo mintyse bei darbuse pats save susikomprimituoja, pats savo kailį supliekia. Jis jau pamatė savo klaidas, kad atsitraukimas nuo sandariečių darbų, arba susilpninimas sandariečių programoje užbriežtų tikslų Baltimorėje, arba jo "minčių sostinėj" Brooklyne, davė progą kitiems gaivalams iškilti. Žinoma, tai iškilimas nėra toks baisus, bet jei sandariečiai snaus ir jei tik sandariečiuose ieškos "socialistų", tai tie negeistini lietuvių tautinėj dirvoj gaivalai išties su laiku gali iškilti ir užgrobti tuos mųs darbus, kuriuos mes jau dirbame keletas desėtkų metų, ir kuriuos mes pametėme dirbti. P. Jaras jau susipranta, kad atsitraukimas ir apsnudimas tautiniuose darbuose yra pragaištis. Žinoma, nevisi dar sandariečiai apsnudę ir atsitraukę nuo gyvenimo, daug dar jų dirba, triusiasi ir iš savo darbų vaisius gauna. Bet p. Jarui ir tuliems brooklyniečiams, tai išties gėda atsitraukti nuo lietuviškų darbų, bet jau dabar pamatyta klaida ir bandoma atitaisyti ir but labai gerai, kad kuogreičiau p. Jaras ir jo draugai tas klaidas atitaisytų, tai tada nebut bereikalingų kalbų ir užmėtinėjimų, kad sandariečiai "socialistai", o tautininkai "fašistai". Žinoma, mažos dalelės pabėgusių nesugražinsi, bet ir ta mažoji dalelė su laiku susipras ir prie sandariečių sugrįš, bet kad ir nesugrįžtų, tai jau didelių nuostolių nebutų, kaip nėra nuostolių tautininkams p. Sakatauskui nubėgusiam pas bolševikus. Ir jei socialistai gaus keliata, tai vaizdas, kad ir socialistuose bus daugiau tautiškumo, nepavydėkime! Man labai patiko p. Pėžos str. "Sandaroje" ir butų gerai, kad p. Jaras jį gerai išstudijuotų.

Priežodis sako: "Geriau vėliau — negu niekados" ir šis posakis taip tiktai tinka p. Jarui ir jo kompanijai: kuogreičiau jie sugrįš prie ALTS. darbų, tuo greičiau pasidarys tai ka ir gerovė tarp mųs amerikiečių lietuvių dirbančių tautinėje dirvaje. Čia Amerikoje reikia sustriprinti ALTS., paskui nepaliaujamai dirbti SLA., traukti visus lietuvius, ypač jaunimą. Bet nepavydėkime dirbti socialistams; tegu ir jie dirba, nes kada turėsime varžytines, tada bus daugiau darbo, daugiau jėgų, norų. Pabėgusiems tautininkams sugrįžti prie Sandaros labai lengva: užsimokėti, dirbti savose kuopose, platinti "Sandarą", dirbti SLA., rengti Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimus, šventes; rupintis atvadavimu Vilniaus. Darbų galybės. ALTS., žinoma, pakol kas, pakol gyvenimas nedaleidžia, programos keisti negali, bet ir nudieniuose nusistatymuose pabėgusieji tautininkai gali sutilpti ALTS. Paveikslan, kad ir neužsiganėdintų, jei progai pasitaikius "Sandara" parašytų, kd Lietuvoje reikalinga demokratija, bet mes nudieniai sandariečiai, turėtume pakęsti, kad pav. "Vienybė" parašytų, kad diktatura reikalinga ir Lietuvai naudinga. Mintis ir spėkas galima butų taip sušvelnyti ir draugiškumą taip įgyvendinti, kad bendras darbas Amerikos lietuvių naudai but našus ir pavyzdingas. Susivažiavimuose, laiškuose ir tt. tas galima įgyvendinti. Ii jei tik p. Jaras iš širdies ir gerais norais su savo draugais pasirodys dirbantieji ALTS. naudai ir visų lietuvių gerovei, tai "tautininkų-sandariečių bendras frontas galimas". Visi sandariečiai p. Jarui paduos ranką.

Vinciunas

20,000 Agitacinių "Raštų" bus Paleista SLA Nariams.

SOCIALISTŲ GRUPĖ DAUGIAU TIKI Į POPIERIO GALYBĘ, NEGU Į SAVO KANDIDATŲ GABUMUS.

"Vakarų Komitetas" bijosi net šešėlių.

Kovai su "kraštutiniais atžagariaiviais" bolševikai seniau siųsdavo dvikojus agitatorius, kurie važinėdavo su propoganda iš vienos kolonijos į kitą. "Vakarų SLA. Veikėjų Komitetas" tą patį darbą tikisi atlikti daug tiksliau paleidžiant į SLA. narius ne mažiau, kaip dvidešimts tukstančių brošiurėlių, kurios nušvies "baisiausius" tautiečių prasižengimus susivienijime ir didelius socialistų kandidatų nuopelnus.

Pereitam sekmadienį išryto Chicagos Lietuvių auditorijoj buvo šaukiama milžiniška konvencija išgelbėjimui susivienijimo nuo "kraštutinių atžagareivių". Joj dalyvavo truputi daugiau kaip dvidešimts asmenų. Iškalno parašytuose "spyčiuose" buvo smerkiami tie, kurie dalyvavo New Yorko konferencijoj, nors tai konferencijai jie ir nebut pritarę. Užtenka, kad įkėlęi koją į nesicialistišką susirinkimą, tuojau nustoji teisių kandidatuoti į SLA. Pildomą Tarybą.

Išleistame manifeste, "Vakarų SLA. veikėjai" reikalauja, kad kitokių pažiurų kandidatams "nebutų duotas nė vienas balsas". Tai tau ir demokratija! Kaip girdėti, tai Lietuvoj jau nuo seniai tą praktikuoja p. Smetona. Dabar šitą metodą vartoja p. Bagočiaus grupė.

Naujai gaminama 20,000 egs. propoganda, leidėjų manymu, užkariaus dangų ir žemę, o SLA. vadovybė kaip kep tas karvelis pats įkris į socialistiškos grupės rankas.

Tai tiek galima pasakyti apie tuos "karingus didvyrius", kurie nieko "neskymuoja", o tik šventai laikosi fraternalizmo".

—Dalyvis.

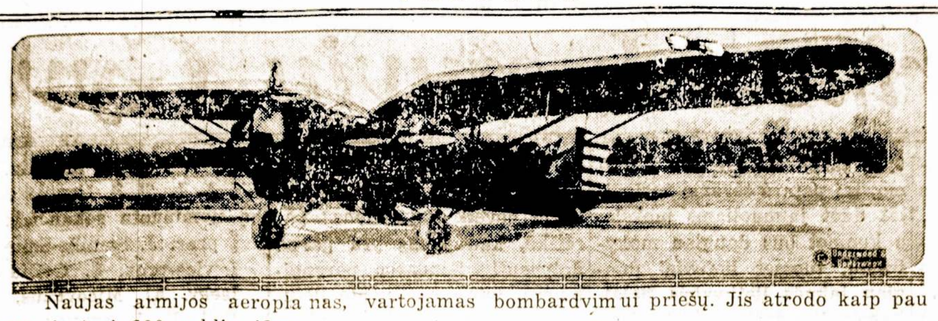

Naujas armijos aeroplanas, vartojamas bombardvimui priešų. Jis atrodo kaip paukštis ir turi 600 arklių jėgą.

Apendicitis ir Budai Išvengimui Pavojaus Gyvybei.

Žodis appendicitis paeina iš dviejų lotynų kalbos žodžių: appendere — kaboti ir itis — įdegimas. Tuo budu apendicitis reiškia įdegimas to organo, kuris kabo ant storųjų žarnų dalies, vadinamos cecum.

Jis randasi žemutinėje dešinės pilvo pusės dalyje. Jo dydis yra nuo ½ iki 8 colių ilgumo arba, kartais, dar didesnis. Apendicičio įdegimas pasitaiko visais amžiaus laikais, nors pas kudikius jis rečiau tejdega. Yra buvę atvėjų, kuomet buvo rastas apendicičio įdegimas pas negimusius kudikius.

Paprasti simptomai yra: aštrus skausmas visam pilve, kuris vėliaus gali susikoncentruoti apatinėje dešinėje pilvo pusės dalyje. Po to gali sekti vėmimas ir temperaturos pakilimas.

Tais simptomais gamta persergi žmogų apie prisiartinantį jo gyvybei pavojų. Tiems simptomams pasirodžius, negalima ligonis nuo jų namie gydyti, nes vidurius beplaujant gali trukti apendicitis ir įdegti pilvo plėvė. Tuomet išgijimas yra labai sunkus.

Tie žmonės yra atsakomingi, kurie pirmutiniai pastebi tuos simptomus. Šeimos daktaras turėtų buti kogreičiausiai pašauktas, nes pačių šeimos narių gydymas tame atvėjuje yra labai pavojingas. Juo greičiaus tikrasis padėties stovis yra nustatomas, tuo daugiau šansų ligonis turi pagijimui.

Pasitaiko, kad žmogus panašų puolimą yra turėjęs pirmiau ir jis praėjo, bet reikia žinoti, kad tas puolimas vėl atsinaujins ir sprogimo pavojus bus didesnis kaip pirmame atvėjuje.

Daugelyje atvėjų kitos ligos simptomai gali buti panašus apendicitis įdegimui ir tuomet operacija nėra reikalinga. Gydytojas gali tuos simptomus atskirti ir patarti. Tuomet ligonis turi daugiau progos pasveikti. Pasitikėjimas patarimams žmonių, kurie nėra išsilavinę ligos pažinime, gali daug pakenkti ligoniui.

M. T. Strikol'is, M. D.

SLA. Kandidatų Laimėjimas

Pasibaigus SLA. nominacijoms ir matant juodą ant balto, "Tėvynės" num. 3, laimėjusių kandidatų vardus ir gavusius balsus yra džiuginanti.

Todel narių yra pareiga remti tuos kandidatus, kurie gavo daugiausiai balsų ir yra demokratinio nusistatymo ir pažiurų žmonės. Reikia pasveikinti narius, kad nominacijose gavo daugiausiai balsų dabartinis prezidentas S. Gegužis, todėl rinkimuose reikia žiurėti, kad jo kandidatura butų pirmoj vietoj.

Reikia atsiminti, kad pirm nominacijų apie prez. S. Gegužio kandidaturą į prezidentus nebuvo siuntinėjami jokie lapeliai, jokios agitacijos nebuvo varoma, o vienok Gegužio balsai viršija tų, kurie varė visokias agitacijas ir siuntinėjo nariams visokių lapelių. Sandariečių ir visų tėvynainių ir gero velijančių SLA. labui narių yra pareiga stipriai remti S. Gegužio kandidaturą. Vėliau parašysiu kodėl reikia remti tokį narį.

Sekretoriaus vietai tinka Dr. M. J. Vinikas ir jo tinkamumą, populiariškumą lietuvių tarpe rodo balsai, kurių gavo 2,592. Nors bandoma Dr. Vinikui visokių biaurių ir šlykščių primetimų daryti, kad jis socialistas ir nepilietis ir pan. Tikrenybėje mes žinome, kad Dr. Vinikas yra vienas pirmutinių sandariečių ir iki šiai dienai yra demokratinio nusistatymo principuose žmogus. Reikia pabriežti, kad Dr. Vinikas budamas musų SLA. sekretorius, reikš didelę jėgą ir garbę jį turėti musų centre. Tai yra žmogus švarus, teisingas, plačiai apsipažinęs finansiniuose reikaluose ir jeigu susivienijimas butų turėjęs tokį sekretorių tuose laikuose, kuomet viskas ėjo sklandžiau, tai netik milijoną, bet but pasiekta iki poros milijonų ir šiandiena susivienijimui nebutų žuvę tiek pinigų, kiek žuvo. Apie Dr. Viniką galima daug parašyti ir tai padarysiu trumpoj ateityje. Turime džiaugtis ir didžiuotis, kad Dr. Vinikas apsiima kandidatuoti į sekretoriaus urėdą. Ir Dr. Vinikas bus išrinktas, nepaisant visų trukdymų. Organizacijos viršunėse turime turėti tokius viršininkus, kuriais galima didžiuotis ir juos gerbti. Jo praeities darbai liudija, kad jis vertas pagarbos, o ne teršti visokiomis purvinomis sensacijomis.

Apie Emigrantus, Plečkaitininkų Literaturą ir Kitką.

Sandariečiai gerbia politinę laisvę.

"Dirvos" num. 5 iš sausio 29 d. "Liaudies Tribiunos" skyriuje rašoma vienoj pastaboj po antrašte "Sandaros bičiuliai" šiokios tokios "žinios" apie keliaujantį ALTS. reikalais asmenį p. Daniušį. Tos "žinios" "Dirvos" semtos iš "Keleivio", "Kovos" ir "Žemaičio". Vadinas, "Dirva" sau "dvasinį maistą" ima iš socialistų "plečkaitininkų" spaudos. Graži gi kompanija! Bet tiek to! Tebuna "teisingos žinios" apie p. Daniušį, bet kodel "Dirva" nepersispausdina iš "Keleivio", "Kovos" ir kt. laikraščių apie paduotus tuose laikraščiuose asmeninius ir šemiyninius gyvenimo santykius "naujos eros" vykintojų bei palaikytojų. Juk apie Tamošaičius-Didžiulius, įvairius leitenantus, "viršunių" palaikytojus pilni tie laikraščiai, kurių mes kartais nei skaitome, nei paisome ką jie "pliauškia". Bet mat tie "lietuviški rasputinai" (žodžiai "Keleivio" ir "Kovos") yra "naujos eros" vykintojai, o p. Daniušis opozicinis.

Gyvenime tenka daug kartų suklysti, nusidėti, bet tenka ir atsitaisyti ir padoriai gyventi ir, svarbiausia, dar savo tautai daug gero padaryti. Nesiimame įvertinti p. Daniušio ateities, tai jo dalykas, jo gyvenimo žygis.

Toj pačioj pastaboj rašoma, kad "Sandara" "graibstosi už emigrantų, o tuo pačiu sykiu neigia ir plusta senus veikėjus sandariečius".

Čia tai jau grynas melas ir iš mųs pusės tikrai butų "pludimasis". Kad "Sandara" emigrantus globoja, tai jos siekiai: mielaširdybės, draugiškumo ir meilės jausmai, o "plusti ir neigti" senus veikėjus, tai ne "Sandaros" darbas, bet "Dirvos". Kiek ji įvairiose pastabose, "asiluose" ir kituose "perluose" priplusta, tai mes nei tukstantinės dalės neatremiame, nepastebime. Ir dabar, nežinau, ar "Sandaros" redakcijos "šulai" butų tai pastebėję ar ne, bet aš kaipo skaitytojas, negaliu tai pakęsti neišsitaręs.

Keleivių medis, kuris tarpsta Madagaskare; nors keliatas iš jų auga Amerikoje. Šis medis auga Floridoj ir išleido savo pirmuosius žiedus.

Kai atvažiavo į šią šalį p. Jonas Valaitis, dabartinis "Vienybės" redaktorius (o juk "Vienybė" artimiausia yra "Dirvai" prie širdies), tai A. L. T. S. taip pat su ištiestomis rankomis priėmė ir priglaudė; taip pat davė progos Amerikos — laisvės šalį — pamatyti, apvažinėti, prasimaitinti. Ar jis gero, ar blogo padarė "Sandarai", aš to nežinau, bet toj kolonijoj kur aš gyvenu, tai p. Valaitis, žinau, kad sandariečiams žalos padarė, bet nei aš, nei kiti, nei pačios "Sandaros" šulai' nieko blogo nei privačiai, nei viešai nepasakė, o jei ką pasakė, tai tik vėliau, jau p. Valaičiui bunant prie "Vienybės" ir jam leidžiant "Vienybėje" neigti daugiausia pasidarbavusius Lietuvos nepriklausomybei sandariečius. Be veik išimtinai visi seni veikėjai yra sandariečiais ir su ALTS. stovi petys į petį susirėmę Sandarai ištikimai dirba. Jei jau kurie apilsę, tai tik gyvenimo aplinkybių suspausti; paveikslan, aš pats jau netiek galiu dirbti, kiek galėjau kokia dešimts metų atgal. Bet kas gali, tai dirba, triusiasi ir vaisių matyti.

—Vinciunas.

Sandaros Spaustuve Atlieka

Visokius Spaudos Darbus Greitai, Tinkamai ir Pigiai

Spausdiname įvairias biznieriams blankas, business cards, atskaitas, bilas, Letterheads ir kitus.

Draugijoms: konstitucijas, įstojimų blankas, plakatus, "Show Cards", atvirutes ir t. t.

Didžiausius pagarsinimus, knygutes, programus, pranešimus bei pakvietimus (invitation cards) ir kitus spausdinius.

Ypatingą domę kreipiame į užsakymus iš kitų kolonijų.

Taigi Visais Spaudos Reikalais Kreipkitės į Sandarą, o Užtikrinam, Kad Gausite Gerą Patarnavimą.

SANDARA

3236 South Halsted Street, Chicago, Ill.
Telephone Calumet 3277

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvos Nepriklausomybės šventė.

Vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės pasiskelbimo 14 metų sukaktuvių šventė jau čia pat.

Philadelphijos rytinėj miesto daly, Lietuvių Muzikalio Namo Bendrovė, Gedimino kliubas, SLA. 135 kuopa ir Dramatiška Draugija "Daina" bendrai kas metai suruošdavo Lietuvos Nepriklausomybės pa siskelbimo sukaktuvių paminė jimą. Ypač pažymėtinai pami nėjo pereitais metais, dalyvau jant iš Lietuvos atvykusiam, Lietuvos Nepriklausomybės pa siskelbimo pionieriui prof. M. Biržiškai, ir Philadelphijos ukrainams, tapo suruošta didelės iškilmės.

Šiais metais pakol kas dar negirdėt, kas yra veikiama link ruošimosi minėt letuvių tautai taip reikšmingų sukaktuvių, Lietuvos Nepriklausomybės pasiskelbimo 14 metų sukaktuvių.

Tiesa, SLA. 135 kuopa turi jau išrinkusi komisiją, tame reikale tartis su kitomis org., bet kas yra veikia, tai dar nežinia. Ar nebutų jau laikas, kad bendrai komitetas iš savo veikimo ką nors paskelbtų viešai.

Lietuvių Muzikalio Namo Bendrovės ir Gedimino Kliubo, Naujuose Metuose bankete, Philadelphijos lietuvių gra žuolių rinkimu taip sujdomino žmones, kad dabar tik ir kalba. Vieni sako, kad šiems metams gražuolė išrinkta neteisingu balsavimu — nelegališkai. Kiti sako, kad ir nelegališkai, bet yra "užsitarnavus" buti išrinkta. Tai ar nebutų geriau, kad gražuolės butų perrinktos? Tai gal tuomet butų daugiau "square and fair".

—A. T.

SO. BOSTON, MASS.

Gabijos koncertas pavyko visais žvilgsniais.

Sausio 24 d. įvyko Gabijos choro rengtas koncertas, kuris puikiausiai pavyko materialiniu ir dvasiniu atžvilgiu, nes prisirinko apie 200 žmonių ir jie visi buvo patenkinti to vakaro programu ir pavyzdinga tvarka.

Programas susidėjo iš sekančių numerių: 1) Gabijos choras sudainavo: Varpai, Broliai, Kur banguoja Nemunėlis, Lietuviais mes esame gime, Medžiotojas, Ukininkas. 2) Dialogas, kurį išpildė St. Paura ir A. Juodgudis. 3) solo "Ne dėl tavęs ašmergelė" Sudainavo p-lė Milda Senukevičiutė. 4) piano solo p-lė V. Paltanavičiutė. 5) Trio: Buro kas, Kasparaitė ir Dirvelis. 6) Gabijos merginų choras sudainavo: Kur sapnų grožybė, Apynės ir Plaukia Nemunėlis.

Be koncertinės programo dalies buvo dargi suvaidinta vieno veiksmo komedija "Gaila Usų", kurią suvaidino A. Juodgudis, M. Pašukoniutė, A. Mockevičius, A. Šleivis, J. Keslerienė ir M. Galinis.

Visi vaidintojai atliko savo roles kuo geriausiai ir sukėlė gardaus juoko publikoje, kuri pageidavo, kad toki veikalai butų dažniau pateikiami.

Gabijos vyrų choras sudainavo: Vilniun Trauk, Vanagaičio, Legendą ir Vasaros Vakaras.

Merginų kvartetas, susidedąs iš J. Keslerienės ir M. Pa šukoniutės, alto ir J. Jurėnaitės ir B. Zukaitės, soprano su dainavo keliatą dainelių.

Programą užbaigė mišrus Gabijos choras sudainuodamas: Čigonai, Gana girioj čion nakvoti, Vėjužėlis ir Tu ir Aš. Chorui vadovavo J. Dirvelis, ant piano palydėjo p-lė V. Paltanavičiutė.

Bendrai imant šis koncertas puikiausiai pavyko. Ačių sąžiningam ir stropiam Gabijos choro ir pavienių artistų prisirengimui. Iš pasirinktų gražiausių ir lietuvio sielą kelian čių dainelių galima spręsti, kad musų gerbiami artistai yra tikri tėvynainiai ir stengiasi tą jausmą įkvėpti į kitų savo brolių širdis. Lauksime daugiau Gabijos choro parengimų.

PITTSBURGH, PA.

Iš Sandariečių Vakarienės

Sausio 24 d., L. M. D. svet. 8 val. vakare įvyko Sandaros Kuopų Sąryšio 10 metų sukak tuvių vakarienė ir koncertas, kuris, tur but, pasiliks ilgai atmintyje, nes seniai Pittsburghe buvo tokis parengimas. Kiek po 8 val. vakare atidaro vakarą J. Virbickas pakviesdamas pittsbugiečių mylimą dainininką A. Sadauską, baritoną, kuris sudainuoja tris dai neles, akompanuojant Mildai Virbickaitei. Antras num., tai p. Grinienė, sudainavo porą dainelių. Trečias num. p-lė Ja dviga Plukiutė, irgi sudainavo porą dainelių. Ketvirtas — D. Smilgis klernetu solo porą kavalkų. Penkta — Stefania Zalenauskaitė, soprano, taipgi porą dainelių, jai akompanavo jos sesutė Blanche, kitiems visiems akomp. Milda. Šeštas, A. Sadauskas dar sudainavo porą dainelių; 7-ta Alena Miliauskiutė, soprano porą dainelių; 8-ta Miliauskiutė ir Grinienė duetą ir 9-tas num. visi solistai kartu Lietuva Tėvynė. Kadangi visi artistai yra Pittsburgho žvaigždės, tai nėra nė kalbos apie gerumą jų atliktų dalykų, tik visi stebis kaip bu vo galima visus sutraukt vienu kartu. P-lė Zelenauskaitė ir p. Smilgis pirmu kartu L. M. D. svet., bet iš publikos katučių sprendžiant, matyt, kad mėgiami artistai.

Pasibaigus programui didžioje svetainėje, visi nuėjo į mažąją svetainę, kur buvo pataisyti stalai su užkandžiais ir šilta kava. Didžiulėj svetainėj, rodos, buvo nedaug publikos, bet kada visi suėjo į mažąją, kur tėra 150 sėdynių, tai vos pora matės tuščių. Tai labai puikus burelis šios bedarbės laikuose.

Šio vakaro vedėjas kiek plačiau paaiškinęs apie Sandarą ir jos tikslus, pakvietė LVB. pirm. P. Pivaruną, kuris kiek plačiau nušvietė sandariečių darbavimos tikslus lietuvybės palaikymui. Taip pat SLA. 3-čio apsk. pirm. J. A. Rukas ir naujas apskr. pirm. J. K. Mažukna, abu gana tiksliai kalbėjo ir pripažino, kad san dariečių darbavimąsis lietuvių tautos labui yra pagirtinas. Toliau buvo perstatytas L. studentų kliubo pirm. V. Zambliauskas, kuris gana reikšmingai pabriežė, kad senesniems lietuviams rupi palaikyt lietuvybę tarpe čia gimusio jaunimo, tai patarė tėvams nesigailėt duot jaunuoliams mokslo, o kuomet bus daugiau mokytesnių, tuomet lietuviai daugiau laimės lietuvybės palaikymui. Perstačius LMD. pirm. V. Gutauskas nesirado, tai jo vieton kolbėjo J. Vencius, kuris kiek plačiau aiškino apie LMD.: sako, kada tai buvo trys mažos svetainėlės, o kada susivienijo, įsigyjo vieną didelę svetainę, kas ir prisidėjo prie pakėlimo lietuvių vardo. Po to kalbėjo p. Marmokas, ALT. Sandaros Kuopų Sąryšio pirm. Jis nors trumpai kalbėjo, bet paačiavo visiems taip skaitlingai susirinkusiems, ypač artistams už taip puikų programą. Buvo pakvie sta ir P. Dargis, kuris trumpa, bet karšta kalba pagyrė sandariečius už jų pasidarbavimą. Taip pat keliatą žodžių pratarė p. Katilius, žinomas radio pardavėjas ir pagyrė sandariečius už taip rupestingą vakarienę. P. Vitartas iš Braddock, Pa. irgi pagyrė sandariečius už jų darbavimąsi lietuvybės labui ir, girdi, kas geriausia, kad sandariečiai niekad ir niekur neužkabina tikėjimo ir kad jie moka tą klausimą palikt nuošaliai, o dirba vien lietuvystės gaivinimui. Taip pat savo mintis ir linkėjimus pareiškė šie piliečiai: F. Gedrimas, A. Marčiulaitis (graborius), A. Mačiukonis, J. Gilius, J. Zalionis, J. Zapalskis, J. Varnagiris, K. Šimkunas, kuris kiek plačiau kalbėjo, kad sandariečiai demokratai dirbo ir dirba lietuvybės palaikymui, bet ar tik ne jų organizacijos tėvas Dr. J. Šliupas sodinamas kalėjiman už visai mažos vertės knygelės "Tikri ir Netikri Šventieji". Tai apgailėtinas dalykas, jis sako. Svarbiausios turbut buvo, tai artistų, kurie beveik kaip vienas pareiškė, kad jiems yra garbė dalyvauti Sandaros parengimuose, kurie pasišventę lietuvybės palaikymui. Kadangi be veik visi artistai yra LSC nariai, tai sako, kiek daugiau mokinies ir daugiau nori susipažinti su gilia senove, čia prisieina pažinti lietuvių kalbą, kuri yra seniausia kaip mokslas tvirtina. Tai mes turime už garbę dalyvauti su lietuviais ir mes didžiuojamės, kad mes turim tėvus lietuvius. Taip pat kvietė dalyvauti ir ant jų parengimo, kuris įvyks 5-tą vasario, LMD. svetainėj, S. S.

Ant galo kalbėjo gaspadinės p. Benotaitienė ir A. Zambliauskienė, kurios ir sakėsi patenkintos matydamos tokią skaitlingą publiką ir sako, kad joms nors ir sunkus darbas, bet lengva dirbti, kadangi patenkinti jųjų pasidarbavimu.

—Sandarietis.

DETROIT, MICH.

Iš ALTS. 29 kp. metinio susirinkimo.

Nedėlioj, sausio 24 d. dešimtą val. ryte įvyko 29 kp. metinis susirinkimas, kuriame tapo išrinkta kuopos valdyba 1932 metams. atlikta nominacijos į centro valdybą, priimta rezoliucija centro tvarkos reikale ir apsvarstyta kiti reikalai. Kuopos valdybon išrinkta šie asmenys:

K. Šnuolis, pirm.,
J. Klemarauskas, vice-pirm.
J. Laukonis, prot. rašt.,
F. Motuzas, fin. rašt.,
P. Šuipis, iždininku ir
A. J. Repšys, organiz.

Į A. L. T. S. Centro valdybą nominuota sekančiai:

Į prez. J. Smailis-Smulkutis
Į vice-prez. S. Grišius,
Įsekr. Al. Micevičius,
Įižd. D. Pivarunas.

Nauji nariai prisirašė p-lė Sofija Žukauskaitė, garsi Detroito dainininkė ir p. A. J Repšys, kadaise gyvenęs rytinėse valstijose. Jis buvo išvykęs į Lietuvą, bet dabar sugrįžęs vėl įstojo savųjų eilėn.

—F. M.

V. M. Čekanausko Laiškas Sandarai.

Praneša gavęs pilietybės popieras ir kandidatuojąs į SLA. Pildomą Tarybą.

Gerb. p. Redaktoriau:-

Meldžiu Tamstą suteikti vietos Tamistos rėdomam laikraštyje, "Sandaroje", sekančiam mano pareiškimui:

Kadangi "Sandaroje" ir kituose lietuvių laikraščiuose Amerikoje, pirm nominavimo ir laike nominavimo kandidatų į Susiv. Liet. Amerikoje organizacijos Pildomą Tarybą, buvo apkalba kandidatų kvalifikacijos, taipgi, jų pilietybės STATUS, tatai ir mano, kaipo vieno iš nominuojamų kandidatų, pilietybės STATUS buvo iškeltas; buvo sakoma, kad aš ne esmi Amerikos pilietis ir delto negalėsiu kandidatuoti.

Kadangi daugelis SLA. narių kreipėsi laiškais į mane pasiteiravimui ar tikrai ne esmi Amerikos pilietis, todel šiuomi noriu pareikšti visų suinteresuotų žiniai, kad aš esu Amerikos pilietis. Pilietybę gavau sausio 28 d., 1932 m. ir pilietybės dokumentus turiu. Tatai pilietybės atžvilgiu ne esmi diskvalifikuojamas, galiu kandidatuoti į SLA. Pildomą Tarybą.

Su aukšta pagarba,
V. M. Čekanauskas.
Keney Tower Hotel,
Hartford, Conn.

P-lė K. Winthrop, kuri laike savo atostogų Virginijoj laimingai apgynė teniso jaunų mergaičių čempijonatą.

Jumoro Krislai

Ligonis: "Aš visuomet buvau sveikas. Ejau savo pareigas per trisdešimts metų ir miegodavau gerai, bet pastaras kelias naktis nubudau ir galvojau apie vagis".

Gydytojas: "Kuo tamsta užsiimi?"

Ligonis: "Esu naktinis sargas".

Nauji Kalendoriai
1932 METAMS
Klauskite katalogo, iš kurio pasirinksite visokių
JONAS KERDIEJUS
663 Fourth St., S. Boston, Mass.

Garsinkitės "SANDAROJE"

Skaitykite SANDARĄ

"SANDARA" tai veidrodis Amerikos lietuvių gyvenimo, tai vienatinis demokratiškas, tautiškas, liberališkas laikraštis. "Sandarą" leidžia jau per 17 metų Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, kuri daug prisidėjo prie Amerikos lietuvių geresnio gyvenimo, taipgi daug prisidėjo ir prie Lietuvos Nepriklausomybės iškovojimo.

"SANDAROJE" rašo ir bendradarbiauja geriausios Amerikos lietuvių jėgos, taipgi turi korespondentų ir rašytojų iš Lietuvos, Vokietijos, Francijos, Pietų Amerikos respublikų ir k.

Jei dar neskaitote **"SANDAROS,"** tai išsirašykite ir apturėję kas savaite džiaugsitės su jos žiniomis, pranešimais, visais straipsniais ir tt.

"SANDARA" kainuoja metams tik $2.00. Įdėkite į lišką du dolerius, užrašykite "Sandaros" adresą ir nunešę į paštą užregistruokite. Jeigu turite Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų, tai nukirpkite kuponą už 1930 m., arba už 1931 metus ir atsiųskite "Sandarai," tai gausite "Sandarą" per metus ir dar priedo už 50c. knygų. O jei prisiųsite **Penkis dolerius** pinigais arba kuponais, tai "Sandarą" gausite per tris (3) metus. Į Lietuvą "Sandara" metams $3.00.

Visada rašykite šiuo adresu:

"Sandara"

3236 South Halsted Street, Chicago,

Atpigo Laivakortes

Tuojaus kreipkitės ir važiuokite per Sandaros Laivakorčių

AGENTURĄ

Šiuose bedarbės laikuose visiems lietuviams kurie tik važiuos per Sandaros Agenturą parduosime laivokartes į Lietuvą ir iš Lietuvos šia kaina:

Iš New Yorko į Kauną ir iš Kauno į New Yorką (round-trip) ant didžiųjų laivų (Europa, Bremen ir kt.) $177.00

Ant visų kitų laivų iš New Yorko į Klaipėdą ir iš Klaipėdos į New Yorką $150.00

Prie šių sumų dar reikia pridėti karo taksų $5.00 ir Lietuvos piliečiams pagalvinių taksų $8.00

Šis nupiginimas tęsis nuo kovo 2 d. iki Balandžio 30 d. ir nuo Rugpiučio 1 d. iki Spalių 15 d. šių metų.

Taigi visi kurie rengiatės važiuoti tuoj kreipkitės į Sandaros Agenturą, čia gausite visus reikalingus patarimus, patarnavimus ir geriausią kelionę į Lietuvą ir iš Lieutvos. Išpirktos laivakortės yra geros ant dviejų metų.

Visiems norintiems važiuoti parupiname pasus, vizas, sugrįžimui dokumentus ir kitus reikalingus raštus. Toliau nuo Chicagos gyvenantiems visus patarimus suteikiame laiškais.

Kreipkitės šiuo adresu:

Sandaros Steamship Agency
3236 S. Halsted St. Chicago, Ill.

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų.
Reikale kreipkitės:
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė
90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vincas Česna, dabar parduoda visą tavorą atskirai. Nori išparduoti viską kuogreičiausia. Prieinamos kainos.

BRONIS KONTRIM
Lietuviškas Constable, Real Estate
Insurance Broker ir Justice of the peace.
120 Marine Road, So. Boston, Mass
Tel. So. Boston 2483 — W.

Tel. Park 2240-4274-4381
PETER BROTHERS
COAL, WOOD & LUMBER
Geras Patarnavimas
161 WASHINGTON STREET
WORCESTER, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
SUTEIKIA GERIAUSĮ PASKUTINĮ PATARNAVIMĄ
Už pilną pagrabą galima apsieiti su $80 ir augščiau už didesnius.
O už vaikus nuo $20 ir augščiau. Patarnauja gražiai ir pigiai.
OFISO IR GYVENIMO ADRESAS:
258 Broadway So. Boston, Mass.
Telephone So. Boston 1486

CHICAGOJE

Lietuvis Kandidatuoja Į Valstijos Sekretorių

Paremkime savo tautietį ir tuo mes parorybime, kad mes ėsame jėga su kuria politikieriai turės skaitytis.

Artinantis rinkimams į Illinois valstijos valdiškas vietas, yra malonu pranešti, kad į vieną iš aukščiausių vietų kandidatuoja musų tautietis Julius Link.

Jis kandidatuoja į valstijos sekretorius ir atrodo, kad jis turi gerų šansų laimėti, nes jį indorsavo: Rytinės Dalies Balsuotojų Kliubas, Abraham Lincolno Kliubas, 3-čio Wardo Savistovė demokratų organizacija ir 11-to Wardo Republikonų kliubas.

J. Link yra lietuvių kilmės, gimęs ir augęs Illinois valstijoj ir dabar gyvena su savo šeima 3512 So. Emerald Ave. Jis yra 29 metų amžiaus.

Jis yra žinomas, kaipo "mui lo bačkos oratorius". Jis gavo tą vardą, kuomet jis kandidatavo ant valstijos atstovo nuo trečio distrikto ir ant trečio wardo aldermano. Aukščiau minėtos organizacijos organizacijos išsiuntinėjo peticijas jo kandidatavimo reikale.

Jis yra pirmutinis lietuvis kandidatuojąs tokiai aukštai vietai Suvienytose Valstijose. Jis priklauso prie 15 lietuviškų draugysčių ir jis stengiasi, kad lietuviai butų pripažinti politikos erenoje. Jis supranta, kad lig šio laiko lietuviai neturėjo tinkamos reprezentacijos šioje valstijoje ir tuo budu jie negavo tinkamo patarimo svetimtaučių politikierių. Norint gauti lygų ir tinkamą patarimą, visi lietuviai turėtų glaudžiau susispiesti ir atėjus Balandžio 12 dienai reikalauti republikonų balioto ir padėti X prieš musų tautiečio, Juliaus Link vardą.

Nemalonu prisiminus, kad Ilinois valstijoj, kurioj gyvena šimtai tukstančių lietuvių, nei vienas lietuvis neužima balsais gaunamos vietos. Kodėl? Todėl, kad mes visą laiką buvome išsiblaškę ir ekiojome paskui visokius kitų tautų politikierius, kurie ne mus, bet savo tautos žmones atstovavo ir jiems tarnavo.

Net negrai, kurie yra laikomi žemiausios rušies žmonėmis kulturos ir sumanumo atžvilgiais, turi išsirinkę savo atstovus, kurie jiems tarnauja — mes lietuviai, kulturingos tautos nariai ėsame net nuo negrų atsilikę.

Negrai atsiekia savo tikslą todėl, kad jie kartu veikia, o mes esame septynių vėjų blaškomi po dausas.

Lietuviai! Jeigu mes neporime, kad kitataučiai mus užnosių vadžiotų, tai visi susispiesikime į kruvą ir susigrupavę už p. J. Linkaus, parodykime savo balsavimo galią ir išrinkdami savo tautietį į tą aukštą vietą, mes pakelsime savo tautos garbę ir turėsime žmogų, kuris mus tinkamai atstovaus ir mums patarnaus.

J. Linkus pareiškė: "Aš dėsiu visas pastangas, kad lietuviai butų tinkamai atstovaujami šioje valstijoje. Aš kandidatuoju tai vietai ne dėl savo garbės, bet dėl lietuvių labo.

P-naš Link pareiškė:

"Kiekvienas lietuvis, norįs su manim pasikalbėti arba pasitarti visais reikalais, kreipkitės į mano raštinę, 858 Pershing Road arba į namus 3512 So. Emerald Ave., Tel. Drexel 1414, o aš jums patarnausiu su šypsena".

Am. Lietuvis.

Dar Apie Bazarą.

Bazaras šelpimui bedarbių įvyko sausio 16 ir 17 dienomis, kuris buvo surengtas Sandaros 25 kp., Sandaros svetainėj, buvo gana įvairus, nes buvo daug moterų rankdarbių. Taipgi neatsiliko musų gerbiami vyrai su savo rankdarbiais, tik labai maža dalis jų tedalyvavo bazare. Išparduoti visus rankdarbius ir išleisti ant išlaimėjimo, buvo gana sunkus darbas. Jei neklystu, tai sunkiausias darbas teko atlikti surengimui bazaro, to bazaro pirmininkei p. J. Gulbinienei, p. M. Zolpienei, p. M. Aleksiunienei, p. M. Micevičienei ir kt. P-niai Gulbinienei priklauso didžiausias kreditas už jos gerą tvarką ir darbštumą.

Subatos vakare buvo išpildytas programas, kuriame dalyvavo sekančiai:

1. Sugrojo kelis kavalkus ant smuiko Helen Sabon, akompanuojant Josephine Aleksas.

2. Sudainavo trio: Eleonora Platkauskas, Albina Aleksiunas, Eugenia Miščikaitis; pianu akomponavo Jaunosios Birutės mokytoja Vera Stradom skaitė.

3. Sudainavo duetą p-lės Vera Stradomskaitė ir Vanda Micevičiutė; p-lė M. Ivanauskaitė-Schultz. Visos programo dalyvės savo užduotis atliko gana vykusiai. Programo vedėja buvo p-lė G. Zelniutė. Po programo buvo šokiai iki vėlai nakties.

—A. M—nė.

Kropelių Balius

Sandaros 25-ta kuopa rengia smagų kropelių (pampuškų, pyragaičių) balių, kuris įvyks užgavėnių vakare, Vasario 9 d., Sandaros svetainėj, 3236 So. Halsted St.

Kad prisiminti senovės Lietuvoje praleistus, laikus ir sausąją gavėnę, musų kuopos moterys, kurios dar neužmiršo šo kap virti kropelius ir kaip gaminti kitus grynai lietuviškus valgius, kurius mums yra smagu prisiminti, sumanė padaryti šį balių tikrai lietuvišku. Bus pagaminta visokių lietuviškų valgių ir tikrai lietuviška muzika griež musų mėgiamus šokius. Taip, kad atsilankiusieji galės smagiausiai praleisti laiką.

Taigi visi, kurie dar jaučianors truputį gyvumo savo kauluose, atsilankykite ant šio vakarėlio ir praleiskite linksmai laiką.

—A. V.

Garsinkitės "SANDAROJE"

SLA. 208 Moterų Kuopos Šokiai.

Vasario 7-tą dieną, Steuben Kliube, SLA. 208 Moterų kuopa rengia šešioliktus metinius šokius, kurių pelnas eina neturtingiems šelpti. Kuopa gyvuodama per šešioliką metų kiekvieną sezoną suruošdavo savo šokius ir per tą laiką įgyvendino tradiciją, kurios visuomet prisilaiko.

Moterų kuopos šokiai yra vieni žymiausių žiemos sezono parengimų ir todel, kiekvienas ten atsilankęs yra tikras praleisti vakarą svetingoje, jaukioje rengėjų grupėje.

Laike šokių, įvyks trumpas pamarginimų programas, kuriame dalyvaus T. ir Sofija Zymontai, panelė Irena Jonaitė ir Vanda Micevičiutė. Be to, pasirodys ir plačiai žinomas mergaičių burys "The Ruta Gay Girls", kurios svečiams pašoks eilę baleto numerių.

Tikietus į šokius galima gauti pas visas kuopos nares, rengėjų komitetą ir šokių vakare prie durų.

Sušelpti Bedarbiai Atsiunčia Sandarai padėką.

Fondas reiktų palaikyti ir padidinti.

Vietinių sandariečių pastangomis buvo surengta specialis bazaras, kurio pelnas ėjo šelpimui bedarbių.

Dabar gauname padėkos laiškų iš tų, kuriems buvo suteikta šiokia tokia pagalba. Pora jų paduosim ištisai — "Aš, Tadas Sidikauskas, 835 W. 34 Pl., Chicago, Ill. dėkavoju Sandarai už tai, kad mane sušelpėt. Aš nuo Tamstų gavau $7.50 pinigais.

Aš tikrai esu biednas ir reikalauju pagalbos. Niekas nėra dar manęs sušelpęs, apart Sandaros. Aš turiu tris mažus berniukus ir vieną mergaitę, kurie lanko mokyklą.

Prašau Tamstų aplankyti mane tankiau ir pamatysit mano gyvenimą. Likite sveiki sandariečiai."

Antras laiškas rašytas Marijos Kubilienės 3806 S. Wallace St., Chicago.

"Dėkui visiems tiems, kurie suteikė mums pašalpą. Ji buvo labai reikalinga. Ačių tiems, kurie prisidėjo prie bazaro. Jusų pagalba niekad nebus užmiršta."

Taip žmonės įkainuoja bedarbių bazaro pasekmes. Bet ar nebutų gerai, kad šis labdarybės darbas tęstusi toliau ir bedarbių fondas liktus pastoviu.

—G.

"Vakarų SLA. Komitetas" Prakišo Apskr. Rinkimuose.

Jo kandidatai į SLA. 6-to apskr. valdybą vienas po kito tapo sumušti.

Pasisakęs, jog atstovauja ne tik Chicagą, bet ir daugelį kitų kolonijų "Vakarų SLA. veikėjų komitetas" sutvertas agituoti už tam tikrus kandidatus į Pildomą Tarybą, pereitą sekmadienį susilaukė pilną "knock out". Renkant S. L. A. 6-to apskričio valdybą, jis bandė pravesti savus žmones, bet iš to niekas neišėjo. To komiteto pirmininkas Mačiukas ir sekretorius Liutkus, nežiurint didelių pastangų, gavo daug mažiau balsų už kitus. Ir ką jie nestatė, tas pralaimėjo.

Kodel tas įvyko, nesunku suprasti. Taip vadinamas "Vakarų SLA. veikėjų komitetas" nieko neatstovaudamas, ėmė leisti nešvarius lapelius ir pravardžiuoti kitų srovių veikėjus "kraštutiniais atžagareiviais" ir pan. Jo agentai per vietinį dienraštį visaip intrigavo ir kurstė vienus prieš kitus. To negana, jis užsimanė pasiimti į savo globą net patį SLA. 6-tą apskritį. Tačiau, rimtesniem nariam tas buvo jau per daug. Paduoti balsai už vienus ir kitus parodė, kad tas butlegeriškas komitetas Chicagoj nėra pageidaujamas.

Nauja apskričio valdyba

Išrinktieji apskričio valdybon asmenys yra rimti susivienijimo veikėjai, nieko bendro neturinti su tuo komitetų ar jo iškeptu "sleitu".

Pirm. — A. Zalatoris,
Vice-pirm.—Dr. Drangelis,
Sekr. — J. Cieliauskas,
Iždininkas — p. Barzdys,
Orga-rius — M. Vaidyla.

Šitoj metinėj apskričio konferencijoj dalyvavo arti šimto delegatų. Reikia pasakyt, kad Chicagos SLA. apskritys yra didžiausias visoj organizacijoj. Tegul jis buna taipgi ir pavydžiu kitiems.

—Delegatas.

Garsinkitės "SANDAROJE"

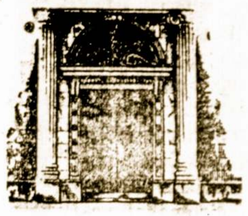

Gera Proga!!!

Lietuviams turintiems kiek pinigų, idant užtikrinus jų saugumą, dabar yra gera proga nusipirkti mažus, bet atsakančius, pirmus morgičius, nešančius šeštą (6%) nuošimtį.

Su visais reikalais esąte kviečiami kreiptis į

UNIVERSAL STATE BANK

3252 South Halsted Street, Chicago.

(Kampas 33-čios ir Halsted)

Vasario Menasy

Didžiausis Bargeno Laikas Ant

Radio ir Rakandu

PEOPLES FURNITURE CO. KRAUTUVĖSE

Elektrikiniai radios, pilnai įrengti ir gvarantuoti; pasirinkimas Atwater Kent, R. C. A. Radiolų ir kitokių išdirbysčių, kaipo demonstravimo, samples ir įmainytų, kurie buvo verti nuo $150. iki $200. dabar parsiduoda tik po

$15.00

$125. vertės, naujos kombinacijos radio su gramafonu, šių metų mados po..... **55.00**

Parlor Setai

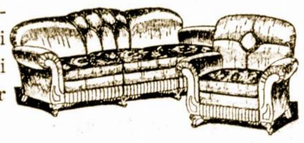

Gražus, tvirti, pilnai pertaisyti; atrodo ir dėvisi kaip nauji, buvo verti nuo $175 iki $225, dabar parsiduoda tik po

$20.00

Nauji Parlor Setai $100.00 vertės dabar tik po

$39.00

3-jų šmotų, pilnas lovos įrengimas: lova, Coil springs, vatinis matrasas, vertės $25.00 dabar parsiduoda tik po **$12.50**

Galima pirkti ir ant lengvų išmokėjimų.

SOUTH WEST SIDES LARGEST STORES
The Peoples Furniture Co Inc
FURNITURE, RADIOS, PIANOS, RUGS, STOVES & GEN. HOUSEHOLD GOODS
EVERYTHING For The BETTER HOMES

4177–83 Archer Ave. Cor. Richmond St. TEL. LAFAYETTE 3171

2536–40 W. 63 St. Cor. Maplewood Ave. HEMLOCK 8400

CHICAGO, IL.

8-tas Metinis

KoncertaS

Rengia Chicagos Lietuvių Auditorijos Bendrovė

Vasario-Feb. 14, 1932

LIET. AUDITORIJOJ

3133 So. Halsted St.

Kačerauskienė ir Zabukienė

P-lė Ivanauskaitė-Schultz

Programas:

Dalivauja Birutės choras; Kompozitorius V Vanagaitis su Vanagaičiukais, Birutės kvartetas, A. Ažiukas, A. Kaminskas, P. Stogis, A Rimkus; Solistės O. Biežienė, J. Gapšienė, M. Schlch, A. Žabukienė. Trijo: A. Kačerauskienė, Schulch ir A. Žabukienė, Pianistė Aldona Briedžiutė.

Rusai pašoks Čigonų baletą, dalivaujant A. Petroff, T. Rossoff M. Illias, A. Andrew ir garsiųjų Rusų šokėjų grupė, smuikininkas Rossoff ir kiti. Po programo, bus šokiai prie M. Yozavito orkestros. **Pradžia 6 val. vakare.**

Įžanga .50 ir .75c. ypatai.

Kviečia visus atsilankyti — RENGĖJAI.

Chicagoje

Bunco Party ir Šokiai.

ALT. Sandaros 75 kp. rengia žaismių ir šokių vakarą, šeštadienį, vasario 20 d. 1932 m., Sandaros svet., 3236 So. Halsted St.

Bunco žaidimas tęsis tik trumpą laiką, už kurį yra skiriama daugybė labai gražių vien rankų darbo dovanų, tai yra: vien tik įvairus piešiniai ir siuvinėjimai dirbti ponių K. Katkevičienės ir O. Ferantienės. Visi dirbinėliai nepaprastai gražus ir visur pritaikomi. Taigi neabejotina, jog laimėjusiems bus didelio malonumo ir ilgam laikui atminimo. Po žaismių — šokiai.

Norintieji laimėti gražių dovanų ir linksmai laiką praleisti, esate nuoširdžiausiai kviečiami atsilankyti.

Pradžia 8 val. vakare; įžanga 50 centų ypatai. Pelnas skiriama Sandaros centro reikalams.

—Rengėjos.

Chicagos Lietuvių Aud. B-vė Rengia Puikų Koncertą.

Chicagos Lietuvių Auditorijos Bendrovė rengia aštuntą metinį koncertą, 14 dieną vasario, Chicagos Lietuvių Auditorijoj. Programą išpildys Birutės choras, kvartetas, duetas, ir solistai. Taipgi dalyvauja komp. A. Vanagaitis, su vanagučiais; ponia A. Zabukienė ir jos trio ir pianistė p-lė Briedžiutė. Šitas programas dar nėra visas; tiktai tiek, kiek man teko nugirsti, tai tiek ir pranešu. Birutės choro vedėjas M. Yozavitas laiko slaptybėje, ką jis priruoš daugiau. Bet turiu pasakyti, kad programas bus gana įdomus ir verta susirinkti ir pasiklausyti. Taipgi tikietai yra pardavinėjami labai žema kaina, kuriems Auditorijos Bendrovė pritaikė, pagal dabartinius laikus. Taigi 14 d. vasario visi į Chicagos Lietuvių Auditoriją. Tuomi mes paremsime savąja įstaigą ir pamatysime gana įvairų programą.

Visus kviečia rengėjai,
P. P. Petraitis,
J. Sutkus,
A. Miščikaitienė.

Iš V. V. K-to Darbuotės

Chicagos Vilniaus Vadavimo Komitetas turėjo savo metinį susirinkimą, vasario 3 d. Sandaros svetainėje, 3236 S. Halsted St.

Susirinkęs gražus būrelis lietuvių-patriotų, kurių širdyse dar plaka karštas lietuvių meilės jausmas ir kurie dar jaučia savo krutinėse tą žaizdą, kurią jiems padarė lenkai išplėšdami Lietuvos Sostinę Vilnių, svarstė musų sostinę liečiančius reikalus.

Kadangi lenkai vėl pradėjo persekioti musų brolius vilniečius uždarydami be jokios priežasties dešimtį lietuviškų mokyklų, tai šis susirinkimas nutarė pasiųsti protesto rezoliuciją Tautų Sąjungai ir tuo budu parodyti plačiajam pasauliui tą žiaurų lenkų nusistatymą prieš lietuvių dvasią.

Sekantiems metams komiteto valdybon išrinkti šie asmenys:

Pirm. J. Cieliauskas,
Vice-pirm. S. Grišius, J. Puida ir P. Juozapavičius.
Sekr. — A. Vaičaitis,
Ižd. — Miščikaitienė.
Finansų sekr. J. Raila,
Iždo glob. J. Jurčas ir M. Šilius.
Org. J. Puida.
Koresp. A. Vaičaitis.

Taigi šių metų valdyba susideda iš gana veiklių ir organizatyviam darbe patyrusių veikėjų, ir jeigu musų visuomenė su jais kooperuos, tai per šiuos metus, nežiurint laikų blogumo, šis komitetas, išaugs į didelį organizuotą kuną ir daug prisidės prie atgavimo musų sostinės Vilniaus.

Pradėdamas šių metų veikimą, šis Komitetas nutarė surengti vakarienę, Sandaros svetainėje, 3236 So. Halsted St. Apie laiką bus pranešta vėliau. Komisijon išrinkta pp. J. Puida, J. Cieliauskas ir P. Juozapavičius.

Sekantis Komiteto susirinkimas įvyks antrą seredą, kovo 9 d., Sandaros svetainėje. Tame susirinkime senoji valdyba išduos raportus ir praėjusių metų veikimo ir bus daromi planai kaip išplėsti šio komiteto veikimą po visas Amerikos lietuvių kolonijs.

Gerbiamieji lietuviai! kviečiu visus į talką šiame svarbiame musų tautai darbe. Nežiurint kokios jus butumet tikybos ar pakraipos, stokite į Vilniaus Vadavimo Komitetą ir prisidėkite prie atvadavimo musų sostinės arba prie pagelbėjimo savo brolių vilniečių, kurie yra lenkų skriaudžiami ir persekiojami dėl to, kad jie neišsižada savo gimtosios kalbos, ir dėlto, kad jie trokšta kuo greičiausiai prisijungti prie savo motinos — Lietuvos.

Šio Komiteto narinės mokestys yra vienas doleris į metus. Draugystė užsimokėjus vieną dolerį tampa šio Komiteto nariu. Visais reikalais kreipkitės pas sekr. A. Vaičaitis, 3126 So. Union Ave. Chicago, Ill.

—A. Vaičaitis

Šaunus Lietuvių Radio Programas.

Praeito antradienio vakare, iš stoties WGES. Peoples Furniture Kompanija leido oro bangomis labai gražų radio programą.

Šią valandą užpildyti dalyvavo įžymus daininkai-ės, butent, Jonas Romanas, ponia Antanina Skamarakienė, Antanas Čiapas ir kiti, kurie labai šauniai dainavo solo, duetus ir trio. Taipgi nemažai ir pasižymėjo garsusis "Peoples radio trio", sudainuodamas labai švelniai ir sutartinai keliatą dainelių. Prie to daktaras Steponas Biežis kalbėjo apie sveikatą; taipgi inžinierius Antanas Žvirblis pasakė įdomę kalbą apie radio, elektros stebuklus, o del pamarginimo tarpuose buvo gražios muzika ir naudingi pranešimai. Tas viskas ir sudarė labai įdomų ir žingeidų šį programą pasiklausyti.

—K. J.

KOMP. A. POCIUS ŽADA APLEIST "DAINOS" CHORĄ

Teko patirti, kad dėl kilusių nesusipratimų su choro valdyba, p. Pocius pasiuntė rezignaciją iš mokytojaus vietos.

Situacija pasidarė nekokia, kadangi už poros savaičių "Dainos" choras rengiasi statyti bažnytinį veikalą Kimball Hall.

—Dainin.

Popietinė Arbatėlė

Ketvirtadienį, vasario 11-tą dieną, 1-mą valandą po pietų yra rengiama linksmas pokilis p. O. Ferantienės namuose, 6958 So. Rockwell St., 2-ros lubos. Minėtam pokily bus įvairių žaismių, už kurias bus duodama nepaprastai gražios rankų darbo dovanos, dirbtos p. O. Ferantienės ir p. K. Katkevičienės, kaip tai piešiniai ir siuvinėjimai, kuriais šios ponios yra labai pasižymėję. Priek tam, visi, kam tik kada teko dalyvauti jųjų parengimuose žino jųjų malonų svetingumą, tad, beabejo, panorės ir šį kartą juom pasinaudoti. Po žaismių, užkandžiai ir arbatėlė. Pelnas skiriamas Sandaros centro reikalams.

Visos ir visi, kuriems laikas ir aplinkybės leidžia, nuoširdžiai esate prašome ir laukiami minėtam pokily dalyvauti.

Malonėkite nepamiršti, pradžia 1-mą val. po pietų.

—Rengėjos.

GENOVAITĖ ŠIDIŠKIUTĖ ĮŽENGIA MOTERYSTĖS STONAN.

Vestuvės įvyksta šiam šeštadieni.

Kaikurie sako, jog p-lė Genovaitė yra tobuliausiai išlavinta dainininkė lietuvių tarpe Chicagoje. Bet šį kartą ne apie tai kalbėsiu.

Štai visa svarba: šiam šeštadieny ji išteka už J. Gedraičio. Vestuvės bus paskandintos muzikoj ir dainose, dalyvaujant visoms musų menažvaigždėms. Bethoveno muzikos konservatorija rengia jaunavedžiams dideles iškilmes.

—Rep.

Aldona Narvidaitė Baigė Auštąją Mokyklą.

Augdama geroj lietuvių šeimynoj, Aldona Narvidaitė iš pat mažų dienų nesišalina musų gyvenimo. Ji yra gera šokikė, daug kartų pasirodžiusi lietuvių vakaruose. Dabargi priklauso "Birutės" chore.

Taigi ši jauna lietuvaitė šiais metais užbaigė Lindbloom aukštąją mokyklą ir dabar rengias važiuoti į Rockfordo mergaičių kolegiją tęsti toliau mokslą.

Aldonos tėvai yra geri sandariečiai ir gal nėra svarbesnio tautinio darbo, kur jie neprisidėtų.

—Draugas.

Lietuviai Politikieriai Rengia didelį balių.

Programą išpildys p. Dundulienė ir jos artistų grupė, su vaidindama komediją "Netikėtas Sugrįžimas".

Vasario 6 d., 6 v. vakare, Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St. įvyks Lietuvių Politikos ir Pašalpos kliubo balius su vaidinimu, šokiais ir kitokiais pamarginimais.

P-nia Dundulienė ir jos artistai rengiasi visu smarkumu, kad programinę baliaus dalį kuo geriausiai išpildžius. Žinodamas p-nios Dundulienės artistišką ir reziserišką gabumą, galiu iš anksto tvirtinti, kad šio vakarėlio programas bus vienas iš geriausių ir linksmiausių programų.

Taigi kviečiu visus, kuriems laikas ir aplinkybės leis atsilankyti į šį balių ir smagiai praleisti valandėlę laiko.

—V.

PADĖKA BAZARO PROGRAMO DALYVIAMS.

Visiems, kurie kuom nors prisidėjo prie bedarbių naudai bazaro, kurį surengė Sandaros kuopa 16 ir 17 sausio, kaip tai aukavusiems ir atsilankiusiems, taipgi programo dalyviams: dainininkėm poniai M. Schultz, p-lėms V. Micevičiutei, V. Stradomskaitei ir mergaitėms iš Jaunosios Birutės; visoms tariu širdingą ačių.

Jusų visų parama davė drąsos mums atlikti nors mažą dalelę musų pareigų ir sutikti paramą bedarbių šeimynom.

J. Gulbinienė.
Kom. pirmininkė.

Talinas. Estų spauda praneša, kad estų pasiuntinys Maskvoj Seljamas įteikė Sovietų vyriausybei Estijos nepuolimo pakto projekta. Deryboj prasidės Maskvoj dar šią savaitę. Kartu derybas pradėsiantį ir Latvija. Iš Estijos ir Latvijos pusės derybas vesią tų valstybių pasiuntiniai Maskvoj.

$2.000 Nelaime Apdrauda Veltui

Šita apdrauda yra duodama vyrams, moterims ir vaikams nuo 10 ligi 70 metų amžiaus. Nereikalaujama jokios egzaminacijos. Gali gauti visokių užsiėmimų žmonės.
$25.00 į sąvaitę nuo pirmos dienos sužeidimo per 26 savaites. Moka už visokius sužeidimus, nežiurint kaip ir kur nelaimė įvyko. Didelė pašalpa dalinuos sužeidimuos.

$100.00 NETIKĖTOS PAŠALPOS.

Ši stebėtina apdrauda jima autų savininkus; važiuotojus automobiliu, gatvekariu, elevaitoriu arba taxi ir geležinkeliu Taipgi pašalpa yra duodama atsitikus nelaimei nuo perkuno, vėtros, sudegimo, nuskendimo ir nuo įvairių gyvulių sužeidimo.

Tą apdraudą išduoda

Modern Life and Accident Insurance Co.

Seni "Sandaros" skaitytojai ir jų šeimos gali gauti vieną apdraudą prisiunčiant šį kupona ir $3.65 į metus į Sandaros raštinę, 3236 South Halsted St., Chicago, Ill. Norėdamas gauti "Sandaro" garsinamą nelaimės apdraudą, aš prisiunčiu del naujos ☐ atnaujinimo.

Vardas pavardė .....
Adresas .....
Užsiėmimas .....
Paveldėtojas .....
Giminystė .....
Paveldėtojo Antrašas .....
.....
.....

Tiktai vieną apdraudą gali gauti "Sandarą" skaitanti šeima.

Paieškau Gyvenimui Draugės

Paieškau apsivedimui našlės arba merginos, kuri turi kokį nors biznį, ukį arba truputį pinigų prisidėti prie pirkimo ukio.

Aš moku dirbti visokius ukio darbus, taipgi moku taisyti įvairius namus.

Aš esu 47 metų, neturiu vaikų, negeriu jokių svaiginamų gėrimų ir nerukau.

Joe Ezdenaviče, 208 Main St., Westville, Ill.

MUZIKOS MOKYKLA

Duodu piano lekcijas prieinamomis sąlygomis ir, reikalui esant, — atvažiuoju į namus. Deliai platesnių informacijų kreipkitės pas

VERĄ STRADOMSKAITĘ
3357 So. Morgan St.
Tel. Yards 6120.

Prašykite Knygutės

VIDURIŲ ULSERIAI

PILVO RUKŠTYS.
Išgydomos be operacijos

Ši knygelė pasako jums kaip išgydyti ulserius (pilvo žaizdas), vidurių rukštis, gasus, be jokio skausmo ir be operacijos. Ji yra parašyta pilvo ligų autoriteto, kuris per daugelį metų studijavo ulserus, pilvo rukštis, gasus, vidurių užkietėjimus ir kitus mažus pairimus.

Ji pasako, kad jus galite numanyti apie jųsų sveikatos pairimą, ir išaiškina gydymo budus, kuriuos sekdami, jus atsikratysite skausmų be aštraus pasirinkimo valgiu (dieto), operacijos išlaidų ir sutrukdymo nuo jusų darbo.

Klauskite žemiau paduotu antrašu del pilnų informacijų — arba išpildykite kiuponą ir prisiuskite:

Boston Von Co. Fifth Floor,
128-A Tremont St.
Boston, Mass. (W29)
Send me your booklet, without cost or obligation.
Name .....
Address .....
City .....

BAGDONAS BROS.

Mes perkraustom rakandus ir Pianus Chicagoj arba į tolimus miestus — musų darbas užtikrintas.

PRISTATOM ANGLIS

Taipgi mes pristatom anglis nužeminta kaina ant kiekvieno pareikalavimo į bile dalį miesto. Kreipkitės pas mus į ofisą:

3244 So. Halsted St.,
Tel. Calumet 3399
Res. 828 W. 34th Place
Tel. Yards 3408

CHERATONE GYDUOLĖS

Vidurių užkietėjimo priešas

Įvairių daržovių mišinys, kuris išvalo ir pataiso vidurius. Šis vaistas išvalydamas vidurius pataiso apetitą. Jis yra ekomenduojamas del kepenų pairimo, geltlėgės ir tulžies sugedimo. Garantuojama padėsavimą **arba sugrąžiname pinigus.**

CHEROKEE MEDICINE CO.
2110 S. Halsted St., Chicago.

REIKALINGI AGENTAI

KUPONAS:

Prašau prisiųsti man iš anksto apmokėtą $2.50 Butelį 75 c. Butelį Reguliario didumo Mėginimo didumo

Pavardė .....
Adresas .....
Miestas..... / vals.....

Phone Boulevard 2035
"Sveikinkit su Gėlėmis"
Urba Flower Shoppe
Skintos Gėlės, Augalai, Vestuvėms Bukietai.
Specializuojame Laidotuvėms Gėlėmis.
3324 So. Auburn Ave.

Universal Restaurant

Visuomet gausi šviežius ir skaniai pagamintus valgius.

750 West 31st Street.
Netoli Halsted Street
A. A. NORKUS, Sav.

GRABORIAI

Simpatiškas — Mandagus — Geresnis už kitų Patarnavimas
J F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDĖJAI
Didysis Ofisas
4605-07 S. Hermitage Ave.
Tel. Yards 1741 ir 1742
SKYRIUS
4447 South Fairfield Avenue
Tel. Lafayette 0727
SKYRIUS
1410 S. 49th Ct., Cicero, Ill.
Tel. Cicero 3794
SKYRIUS
3201 Auburn Avenue
Tel. Boulevard 3201

Tel Yards 1138
Stanley P. Mažeika
LIETUVIS GRABORIUS
Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av. Chicago

S. D. LACHAVICZ

LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS

Patarnauju laidotuvėse kuopigiausiai. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.

2314 West 23rd Place
Tel. Roosevelt 2515 ir 2516
SKYRIUS:
1439 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Telephone Cicero 5927

ADVOKATAI

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS

Mieste Ofisas 77 W. Washington st. Room 1502 Tel. Central 2978
Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų
Vakarais: Utarn., Ketv., ir Subatos — 6 iki 9 val.
4145 Archer Avenue
Tel. Lafayette 7337
Namų Tel. Hyde Park 3395

Phone Franklin 2460
LEONAS S. MIKELONIS
ADVOKATAS
10 South LaSalle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 South Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

K. GUGIS

ADVOKATAS

MIESTO OFISAS
127 N. Dearborn St.,
Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
GYVENIMO VIETA
3323 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 1710
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

A. A. OLIS

ADVOKATAS

11 So. La Salle St., Room 1934
Telephone Randolph 0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

DAKTARAI

Ofiso ir Rezidencijos
Tel. Boulevard 5913
DR. BERTASH
756 West 35th St.
(kampas 35-tos ir S. Halsted St.)
Ofiso valandos:
nuo 1 iki3, nuo 6:30 iki 8:30
Nedėliomis pagal sutartį

Tel. Hemlock 7828
DR. C. K. KLIAUGA
DENTISTAS
2420 W. Marquette Road
Naujo ofiso valandos:
Antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Senas ofisas 1821 Halsted St. Val: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Phone Hemlock 2061
DR JOSEPH KELLA
DENTISTAS
Gas Extraction
6558 South Western Avenue
Valandos: 9 ryto iki 9 vakaro
Nedėliomis nuo 9 iki 12.

Phone Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 South Ashland Avenue
Virš Marshal Drug Store
Arti 47th Street

Tel. Republic 2236—Hemlock 2019
DR. K. DRANGELIS
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Dr Suzan A. Slakis
Specialistė Moterų ir Vaikų Ligų
4145 Archer Ave.
Val. 10 iki 12 ryto; 4 iki 6 popiet
Seredomis ir nedėliomis pagal Susitarimą
Ofiso Tel. Lafayette 7337
Rez. Tel. Hyde Park 3395

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Ned. ir Seredomis pagal sutartį.
Rez.: 6628 S. Richmond St.
Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso Valandos:
10:30 iki 12 v. rytais
1 iki 3 val po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 v. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

SVARBI ŽINIA

Dr. M. T. Strikol'is
LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Perkėlė savo abu ofisų į naują vietą
po numeriu
4645 So. Ashland Ave.
Valandos: 2 iki 4 ir 6 iki 8 vakare
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namai 6641 So. Albany Ave.
Tel.: Prospect 1530

Phone Victory 1188
DR. M. ŽILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Tel. Boulevard 5914 ir 5913
DR. S. NAIKELIS
Gydytojas ir Chirurgas
Valandos
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9
Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street.
N. E. kampas 35th ir Halsted

Phone Victory 2514
DR. A. J. ZIMONTAS
SENIAUSIAS LIETUVIS
DENTISTAS
3262 South Halsted Street

Phone: Grovehill 1595
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto,
Nuo 2 iki 4 dieną
ir
Nuo 7 iki 9 vak.
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave.
CHICAGO, ILL.
Šeštadieny ir trečiadieny po pietų pagal sutartimą.